

Varēs potēties Skrundā

Rīt, 3. novembrī, no 8.00 līdz 18.00 īpaši senioriem domāta izbraukuma vakcinācija pēc pieraksta notiks Skrundas kultūras namā, Lielajā ielā 1a. Pilsētas un tuvākās apkaimes seniori lūgti pieteikties pa tālr. 63331555 vai 29284087. Var pieteikties arī citu vecuma grupu cilvēki. Līdzī jāņem pase vai personas apliecība.

Atsāk mācīties pēc garāka brīvlaika

Vakar 1.–3. klases skolēni pēc pagarinātā brīvlaika atgriezās skolas solos. Pārējiem mācības līdz 15. novembrim notiek attālināti.

Kuldīgas 2. vidusskolas 1.a klase un audzinātāja Liēna Kaltniece pirmajā dienā pēc brīvlaika mācības atsākuši epidemioloģiski drošos apstākļos un laikraksta fotogrāfi pa logu pamāj priecīgi.

Aptaujāto Kuldīgas novada skolu direktori atzina, ka mazie bērni ir možā noskaņojumā un priecīgi satiekies ar klasesbiedriem pēc divu nedēļu brīvlaika, kas Covid-19 izplatības dēļ tika pagarināts. Gandrīz katrā mācību iestādē ir pa kādam vai vairākiem saslimušajiem (ne tikai ar koronavīrusu, bet arī citām slimībām) un arī kontaktpersonas, kam noteikta karantīna. Vecāki neesot pauduši satraukumu, ka augstās saslimstības dēļ atgriešanās varētu būt pārāk nedroša. Lielākā daļa tāpat kā pedagogi uzskata, ka skolotāju klātbūtnē ir svarīga, īpaši mazajām klasēm.

Turlavas pamatskolas direktore Lāsma Veigelte informē, ka vienam skolēnam testa rezultāts ir pozitīvs, vēl vienam noteikta karantīna. Turlavā

testus ņem pirmdienās, un tas darīts arī aizvadītajā nedēļā. No pārējām klasēm attālinātajām mācībām pieslēdzās 97% skolēnu. Kā stāsta Kuldīgas Mākslas un humanitāro zinību vidusskolas direktore Valda Gaure, bērni testēti trešdien – dažiem rezultāts bijis pozitīvs. Mazās klases atgriezušās ar prieku, lielās mācās attālināti, un ir nodrošināts tas, lai tehnisko iespēju ikvienam pietiktu.

Kuldīgas 2. vidusskolas direktore Guntra Buivida uzsver drošības prasību nozīmi. Mazajiem tagad maskas jālieto arī klasēs, starpbrīžos nav ļauts drūzmēties un skraidīt, pusdienās ēdamtelpā drīkst atrasties tikai viena klase. Lai bērni un skolotāji nejostos slikti, ieguldīts liels organizatorisks darbs. Skola zvanu nelieto – skolotāji saplānojuši, kad kurš

stundu sāks un beigs, un tā brīvbūdi gaitēnos bērnu nav daudz. Savukārt pusdienu grafiku izveidojusi administrācija. „Ceram, ka varēsim turpināt bez slimības un ka atgriezīsies arī pārējās klases – lai kādas tehnoloģijas, tās nevar atsvērt klātienē mācības, bērna prasību pilnveidi, iespēju satikties,” tā G.Buivida. „Pirmajā dienā dalību attālinātajās mācībās vēl neesam apkopojusi. Iesaistījām skolotāju palīgus, sociālos pedagogus, kas atbild par tehnisko procesu. Viņi skolēnus zūmā sasauca, un priekšmeta skolotājam atliek novadīt stundu. Nav jāzvana un jāmodina, jo tas ir biežākais iemesls, kāpēc bērns nav pieslēdzies.”

Daina Täfelberga
Lauras Vilertes foto

Oktoobrī Kuldīgas novadā ar Covid-19

saslimuši 1215 cilvēki.

➔ 4. lpp.

Kāpēc svarīgi potēties:

runā mūspuses cilvēki.

➔ 9. lpp.

Lai kāda būs epidemioloģiskā situācija, 15. novembrī mācības atsāksies klātienē – izglītības ministre **Anita Muižniece** turas pie māsēdes sākuma apņemšanās.

➔ 5. lpp.

Biedrības *Darīsim pašī!* vadītāja **Ieva Birbele**: „Ciemos jābrauc ar Kuldīgas kūkām, Kuldīgas kafiju, Kuldīgas alu un citām lietām, kas tiek šeit ražotas.”

➔ 8. lpp.

Ceļojumā pa Ungāriju.
Viestura Pirro piezīmes.

➔ 6.–7. lpp.

Kur atrodam pareizu laiku?

➔ 12. lpp.

Piektdien, 5. novembrī:

- Uzņēmējdarbība un zaļā politika.
- Mediju speciāliste Sandra Veinberga.
- Ligitas Riekstiņas pieredze ar kovidu.
- Ieskats pasaules vakcinācijas vēsturē.
- Volejbola trenere Agnese Megne.

REDZĒJUMS

No papīra uz internetu

Daiga Bitiniece

Ja vairs neiznāktu vietējie drukātie mediji, to trūkumu izjustu 50% Vācijas iedzīvotāju, 49% norvēģu, 39% ASV un 25% Lielbritānijas iedzīvotāju. Tādus skaitļus pagājušo piektdien Baltijas reģionālo mediju konferencē minēja Reuters institūta pētniece.

Šajā pētījumā gan nebija ietverta Latvija, tāpēc savus skaitļus varam vien minēt, kaut šie procenti neko daudz nepasaka par galveno problēmu, ar ko saskaras nelielie, neatkarīgie vietējie drukātie izdevumi. Proti, kad sākās interneta laikmets un avīzes sāka saturu par velti piedāvāt savās mājaslapās un portālos, visi sapriecājās, un tikai vēlāk izdevēji attapās: lasītāji tik ļoti pieraduši, ka internetā viss par brīvu, ka maksāt par tur radīto saturu vairs nevēlas. Tagad tie mediji, kas ievieš maksas sadaļas, redz, ka šo ieradumu vairs nav tik vienkārši mainīt. Un vienlaikus – arvien vairāk lasītāju informāciju iegūst, skatoties datorā un – vēl jo vairāk – telefona ekrānā, bet ieradums pirkt (vai abonēt) papīra preses izdevumu sāk zust. Tad kā lai mediji turpina pastāvēt?

No vienas puses, ir skaidrs, ka vietējā medija darbu neatbrauks darīt žurnālisti no galvaspilsētas. No otras puses, sarūkot laikraksta pircēju lokam un reklāmas ieņēmumiem, īpaši pandēmijas apstākļos nodrošināt mazo izdevniecību pastāvēšanu ir arvien grūtāk. Arī Sāremā avīzes Saarti Haal redaktore konferencē atzina: žurnālistu algu līmenis nesasniedz Igaunijas vidējo, tur tāpat kā Lietuvā un pie mums redakcijas samazina vai nu izdevumu apjomu, vai darbinieku skaitu.

„Lai nerastos ziņu tuksneši, rezolūcijā uzsvērtā nepieciešamība palīdzēt tiem medijiem, kas darbojas mazākos tirgos, tostarp vietējiem un reģionālajiem laikrakstiem.”

Beidzot tam uzmanību sāk pievērst gan Latvijas, gan Eiropas līmenī. Tā nupat Valsts prezidents Egils Levits starptautiskajā konferencē *Medijpratība. Ceļakartes*, aktualizējot dezinformācijas un viltus ziņu problēmu, uzsvēra: „Svarīga ir kvalitatīva žurnālistika, tai skaitā nepieciešami spēcīgi, daudzveidīgi lokālie mediji.”

Pagājušonedēļ arī Eiropas Parlaments (EP) pieņēma bijušās Latvijas kultūras ministres Daces Melbārdes izstrādāto ziņojumu, kā Eiropas Savienības (ES) valstīm palīdzēt medijiem īstenot pāreju uz digitālo laikmetu un izkļūt no krīzes, ko veicinājusi pandēmija. Lai nerastos ziņu tuksneši, rezolūcijā īpaši uzsvērtā nepieciešamība palīdzēt tiem, kas darbojas mazākos tirgos, tostarp vietējiem un reģionālajiem medijiem, kas saskaras ar papildu problēmām, nespējot pielāgoties pašreizējiem ekonomiskās darbības modeļiem. Tiktu veidots patstāvīgs ES ziņu mediju fonds, lai veicinātu žurnālistikas finansiālo un politisko neatkarību. Tostarp EP deputāti aicina, piešķirot finansējumu, neietraucēt redakcionālo neatkarību, kā arī atļaut netraucētu piekļuvi reklāmas tirgum.

D.Melbārde uzsvēra, ka, piemēram, Latvijā mediju reklāmas tirgus pandēmijas laikā krities par 16%, kurpretī Facebook un Google vien spējuši no Latvijas mediju tirgus akumulēt trīs reizes vairāk reklāmas ieņēmumu nekā vietējie spēlētāji kopā. Tāpēc svarīgi nodrošināt vienlīdzīgu konkurenci, lai cīnītos ar globālo platformu negatīvo ietekmi.

„Covid-19 krīze ir pastiprinājusi kvalitatīvas žurnālistikas nozīmi – šodien profesionālam un operatīvam žurnālistu darbam pandēmijas apstākļos ir dzīvības cena,” uzsvērusi D.Melbārde.

Par Kurzemnieku

Tagad, kad sākusies preses abonēšana nākamajam gadam, uzrunājam bijušos kolēģus, jautājot, kādu viņi atceras darbu redakcijā un kādu saskata drukāto mediju nākotni.

Sniedza ieskatu dzīvē, veidojot kā personību

Ints Ķergalvis, grupu *Oranžās brīvdienas* un *Riga Reggae* mūziķis:

– *Kurzemniekā* sāku darboties 90. gadu beigās, kad mācījies 9. klasē. Redakcijā skolēniem ļāva kaut ko uzrakstīt jauniešu lappusei. Tie, kam ar rakstīšanu gāja labāk, varēja rakstīt arī vasarā. Kā žurnālists tur sāku strādāt 12. klasē un pēc Kuldīgas ģimnāzijas beigšanas nostrādāju desmit gadus. Kopā esmu pavadījis ap 15. Laiks, ko tur nostrādāju, ir pielīdzināms lielai dzīves universitātei. Tur ierados kā mazs puisēlis, kurš īsti nesaprata, kā kas jā dara, bet kurš ļoti gribēja ko sasniegt. Uztaisīt rakstu avīzei tādā vecumā bija kas ļoti iespaidīgs! Šai iespējai piegāju ar lielu entuziasmu. Varu teikt milzīgu paldies visiem bijušajiem kolēģiem – tā bija Daiga Bitiniece, Inguna Spuleniece, Dina Poriņa un, protams, fotogrāfi. Visi mani audzināja un mācīja, kas kā jā dara. Atceros, ka ikreiz, kad ierados darbā, man pie datora Dina bija pielipinājusi krāsainas zīmītes, kurās bija gramatikas pamācības, izlabotas kādas rakstu kļūdas.

Noteikti gan kolēģi, gan darbs redakcijā mani izveidoja par personību. Daudz ieguvu arī intervējot, satiekot visdažādāko raksturu, profesiju pārstāvjus. Katra saruna deva pašizaugsmei kaut ko neatsveramu. Nevaru iedomāties nevienu citu profesiju, kurā var gūt tik plašu skatu uz dzīvi, kādu sniedza pieredze *Kurzemniekā*. Visinteresantākie raksti, kas palikuši atmiņā, bija par to, kā kopā ar inspektoriem pa nakti braucām, ķeršot maluzvejniekus: gulējām zālē, vaktējām. Man ļoti patīk asi, dzīvie sižeti, un vienmēr padevās labas reportāžas. (Vēlāk Ints strādāja LNT raidījumā *Degpunktā* – red.)

Kad esmu Kuldīgā, pie mammas dažreiz *Kurzemnieku* palasu. Citreiz paskatos, kas *iepostots* feisbukā. Mani interesē lasīt par kādu sev zināmu cilvēku no Kuldīgas. Manuprāt, tas arī ir vietējās avīzes mērķis – rakstīt par vietējiem, viņu dzīvi. Nekur citur nevarēs izlasīt to, ko var izlasīt tādā laikrakstā.

TRĪS PAR VIENU

Kāda dzīve tagad bērnudārzos – kā jaunie ierobežojumi to ietekmē?

„TAS JĀPĀRVAR KOPĀ”

1. Līga Megne, Kuldīgas *Bitītes* vadītāja:

– Pagaidām nav nevienas ģimenes, kura vēlētos bērnu no dārziņa ņemt ārā no mācīties mājās. Daudzi vecāki ir saprotoši un ir zvanijuši man privāti, lai pateiktu: ja vajadzēs palikt mājās, viņi to varēs. Daži vecāki var strādāt attālināti, tomēr citi nevar. Kopumā apmeklējums ir labs – nāk daudzi. Mums grupas nav

apvienotas, līdz ar to dežūrgrupas nav. Karantīnā bija viena, bet nu jau tā atgriežas. Tos, kuri sāks mācības 1. klasē, turpinām skolai gatavot. Strādājam pēc vadlīnijām un darām visu, lai no programmas neatpaliktu.

Bitītē visi, kas pašlaik strādā, ir vakcinēti. Daži ir uz slimības lapas un, tiklīdz izvesēlosies, vakcinēšanas kursu sāks vai turpinās. Mēs turamies un ceram, ka pirmsskolas

iestādes darbu nepārtrauks. Gribam savus pienākumus kā līdz šim pildīt pēc labākās sirdsapziņas neatkarīgi no tā, kāds laiks aiz durvīm. Nevienam nav noslēpums, ka strādājam paaugstināta stresa apstākļos, bet es aicinu visus būt mierīgiem, ievērot noteikumus. Ceru: ja būs pozitīvi motivēti, mums izdosies šo situāciju apturēt. Citu variantu nav – tas jāpārvar visiem kopā.

„GAIDĀM, KA VISS NOSTĀSIES VIETĀS”

2. Vija Zusmane, Skrundas *Liepziedīņa* vadītāja:

– Saistībā ar to, ka mums trīs cilvēki pret kovidu nav vakcinējušies, viens katras 72 stundas brauc uz Kuldīgas laboratoriju nodot testu un ar 15. novembri darba attiecības pārtrauc. Pārējie divi pēc abpusējas vienošanās uzrakstīja iesniegumu par darba pārtraukšanu un vairs pie

mums nestrādā. Pagaidām ir brīva vieta sporta skolotājam. Esam saņēmuši vairākus pieteikumus, bet vakancei joprojām var pieteikties līdz 5. novembrim. Remontstrādnieku esam vietā atraduši – viņš jau pilda pienākumus. Ar apkopējas darbiem tiekam galā paši. No vecākiem vēl nav ziņu, vai pēc brīvlaika bērni atgriezīsies vai vienu apgūs mājās.

Skolēnu brīvlaikā diezgan daudzi savējos izņēma, jo vecākie bērni šajā laikā ir mājās. Brīvlaikā katru dienu mūsu iestādē apmeklē ap 50. Dārziņā strādā septiņas grupas. Visus ierobežojumus ievērojam – maskas lietojam visu dienu arī tad, ja esam klasē vieni.

Ar lielu cerību gaidām, ka 15. novembrī viss nostāsies savās vietās.

„ATLIEK PIELĀGOTIES UN STRĀDĀT”

3. Inguna Krebse, Kuldīgas *Cīrulīša* vadītāja:

– Ierobežojumi paredz, ka mājāsēde sākas 20.00, tātad saīsinātais darba laiks nav nepieciešams. Viss notiek ierastajā ritmā. Trīs vecāki, ievērojot epidemioloģisko situāciju valstī, līdz 15. novembrim bērnus ir izņēmuši. Ir tādi, kas atrodas karantīnā, citi šo laiku pavada mājās ar vecākiem. Tomēr izjūtam, ka bērnu ir krietni mazāk nekā parasti. Katru dienu dārziņu apmeklē 70 līdz 80. Trīs

grupas atradās karantīnā, bet nu jau pamazām bērni sāk atgriezties. Arī pārējās grupiņās ir stipri mazāk, jo slimo ļoti daudzi. Tiem, kuri izvēlas uz bērnudārzu nevest, darām kā pagājušajā pavasarī – dodam uzdevumus, ko pildīt mājās, lai nav jā sēž *pa tukšo*. Daži skolotāji, kuri bija uz slimības lapas, arī sāk atgriezties. Visi neslimo ar kovidu – ir arī parasta saaukstēšanās. Bērnudārzā visi staigājam maskās, stingri vēdinām telpas, dezinficējam un mazgājam

rotaļlietas. Grupiņas savā starpā nesatiekas, dežūrgrupas mums nav. Lai arī grupā ir divi vai trīs bērni, viņi ir kopā ar savu audzinātāju. Ir tādas grupas, kurās ir vairāk nekā desmit bērnu. Tās pārsvarā ir sagatavošanas grupiņas, jo vecāki izjūt atbildību par to, lai pirms skolas sākšanas mācības neiekavētu. Kopumā dzīvojam mierīgi, apzinoties situāciju, jo mainīt neko nevaram – atliek pielāgoties un turpināt strādāt.

Katrīna Blaua

JAUTĀ IEDZĪVOTĀJI, ATBILD PRIEKŠĒDE

„Tas kļuvis par dzīvības un nāves jautājumu”

Kuldīgas novada domes priekšsēde INGA BĒRZIŅA trešdien, 27. oktobrī, tiešsaistē rīkoja tikšanos ar iedzīvotājiem, atbildot uz jautājumiem, tostarp par kovidu un vakcinēšanos.

● **Televīzijā bija sižets, ka Kuldīgā epidemioloģiskā situācija sliktā.**

Tā ir. Saslimstība novadā ir augsta. Bija saruna ar Kuldīgas slimnīcas vadītāju Agri Rozenfeldu: tobrīd slimnīcā ārstējās 14 kovidā slimnieku, un vadītāja prognoze bija – skaits pieaugs. Grūti par to runāt... Slimnīcās 86–88% ir nevakcinēti cilvēki. Nav citas izejas – jāvakcinējas. Aiciniet visus, kurus pazīstat, lai potējās! Tā ir laimes spēle, rulete – nekad nezina, kā organisms uz kovidu reaģēs. Mums tiek piedāvāta vakcīna bez maksas, bet šo iespēju daudzi neizmanto. Man grūti to saprast.

Esmu runājusi ar vairākiem pašvaldības administrācijas kolēģiem, kuri izlēmuši nevakcinēties. Dažus ir izdevies tomēr pārliecināt. Esmu gatava tam veltīt laiku: runāt, uzklaut argumentus, diskutēt. Par pretargumentiem – nav saprotams, kā izglītoti cilvēki var saklausīties dažādas konspirācijas teorijas. Neiešana vakcinēties ir ļoti liels egoisms – vienalga, kas notiek ar pārējiem. Cilvēki netic zinātnei. Zinātnieki ir strādājuši, vakcīnas saskaņotas dažādās institūcijās, zāļu aģentūrās.

Tagad slimnīcā ir noslogotas ar nevakcinētajiem, un tādēļ, piemēram, man pazīstamiem cilvēkiem nevar veikt operāciju, jo mediķi ir pārslogoti. Mēs taču dzīvojam sabiedrībā – satiekamies ar citiem, gribam saņemt dažādus pakalpojumus, tajā pašā laikā, kad mūs lūdz līdzdarboties un aicina vakcinēties, tad ir *nē*.

● **Vai pati esat potēta, jo arī saslimāt ar kovidu?**

Šo jautājumu man uzdod bieži. Esmu vakcinēta. Taisnība – saslimu ar kovidu. Varu godīgi teikt:

paldies Dievam, ka biju vakcinēta! Pārslimoju viegli. Temperatūra bija vienu dienu, sāpēja galva un nedaudz kakls.

● **Ārstu nav tādēļ, ka atlauda vakcinēšanas dēļ.**

Arī ārstiem jāuzņemas atbildība. Tāpat bieži jautā par skolotājiem: „Ja viņi līdz 15. novembrim nevakcinēsies, vai tiks atbrīvoti no darba?” Sākumā tiks nosūtīti dīkstāvē uz trim mēnešiem, bet pēc tam, visticamāk, tiks atbrīvoti. Tad man jautā: „Vai nav svarīgas skolotāju zināšanas un prasmes, bet svarīgāk ir tas, vai vakcinējusies?” Atbildēju ar vairāku jauno cilvēku sacīto: „Ja skolotājs netic zinātnei un nav vakcinējies, tad negribam, lai tāds māca mūsu bērņus.” Līdzīgi ir ar ārstiem.

Tas ir kļuvis par dzīvības un nāves jautājumu. Katram jābūt līdzatbildīgam. Dzīvojam sabiedrībā. Ja esi tik egoists, tad ej dzīvo mežā, neprasi no citiem veselības aprūpi un citus pakalpojumus! Kad salauz roku vai kāju vai tev ir insults, nesauc neatliekamo palīdzību, tiec galā pats – ar zālītēm, ar senām metodēm! Tad tiem, kuri nevakcinējas, atbildība par savu veselību jāuzņemas pašiem. Izklusās neželīgi no manas puses. Taču citas izejas, kā tikt vaļā no vīrusa nav: ir jāpotējās. Mans dēls studē Nīderlandē, tur vakcinējusies ap 90% iedzīvotāju un neviens neuzdod jautājumu, kāpēc tas jādara.

● **Pēc potes esot dažādas blaknes.**

Jā, ir. Potējos ar *Pfizer*: pēc pirmās devas mazliet sāpēja galva, pēc otrās pusi dienas nogulēju, jo bija nespēks. Bet drošāk ir vakcinēties. Ir lielāka drošības sajūta.

● **Kāpēc Pelču speciālajai skolai liedz attālinātās mācības?**

Pašvaldība lēmumu nevar pieņemt, jo rīkojumā par ārkārtējo situāciju norādīts, ka speciālās skolas tāpat kā bērnudārzi ir atvērti.

● **Kā kuldīdznieki tiek uzrunāti potēties?**

Sociālajos tīklos ģimenes ārsti Rūta Eglīte un Aigars Pūpols cilvēkus uzrunāja (videoierakstā – red.), tāpat esam aicinājuši mediķus no Skrundas puses un tos, kuri strādā pagastos.

Pierakstījusi **Inta Jansone**

Tiešsaistes attēls

MUMS RAKSTA

Kā atpazīt krāpnieka zvanu?

Ik dienu simtiem iedzīvotāju saņem zvanus no uzstājīgiem telefonkrāpniekiem, kuru mērķis ir izvilināt no cilvēkiem naudu. **Diemžēl liela daļa lāmātās arī iekrīt un zaudē gan lielākas, gan mazākas naudas summas.**

Viss sākas ar telefona zvanu, kuram visdrošāk ir neatbildēt, tāpēc Finanšu un kapitāla tirgus komisija atklāj trīs tālruna numuru pazīmes, pēc kurām atpazīt viltvārža zvanu.

1. Latvijas numerācijas plāns paredz, ka ienākošo zvanu var saņemt: no mobilā telefona, kas sākas ar 2 (2XXXXXXX); no fiksētā telefona numura, kas sākas ar 6 (6XXXXXXX). Visi citi publiskā tīkla numuri nav paredzēti zvanīšanai, un nevajadzētu tiem atbildēt. Lai saņemtu kādu pakalpojumu, jūs pats varat piezvanīt: 80XXXXXX – bezmaksas izsaukuma pakalpojumiem; 81XXXXXX – dalītās samaksas pakalpojumiem; 90XXXXXX – papildu samaksas pakalpojumiem; 78XXXXXX – citiem pakalpojumiem. No šādiem numuriem jums piezvanīt nevar, ja vien tas nav

krāpnieku zvans.

2. Tālruna numurā ir astoņi cipari. Ja zvana Latvijas numurs, jābūt astoņiem cipariem. Pats varat zvanīt uz vairākiem īsiem 3–6 zīmju numuriem (sākas ar 1 vai 8). Tomēr šo numuru īpašniekiem nav iespējas piezvanīt jums.

3. Latvijas kods ir +371. Pirms astoņu ciparu numura ir valsts kods. Ja vien negaidāt zvanu no ārvalstīm, tad uz zvaniem ar citu valstu kodu nevajadzētu atbildēt, un noteikti nevajadzētu tiem atzvanīt.

Telefonkrāpnieki izmanto interneta tehnoloģijas, tāpēc var zvanīt gandrīz no jebkāda numura. Reizēm krāpnieki izvēlas numurus, kas līdzīgi, piemēram, bankas, uzraudzības iestāžu vai policijas numuriem. Tomēr biežāk tie izvēlēti spontāni, tai skaitā tādi, no kuriem zvanīt nav iespējams.

Tikai tad, ja jūs zvanāt bankai uz tās oficiālajā mājaslapā norādīto numuru, varat būt pārliecināts, ka runājat ar bankas pārstāvi, nevis telefonkrāpnieku.

NUMURA CITĀTS

Ineses Slūkas zīmējums

„Slimība pati par sevi ir ļoti nepatīkama. Papildu smagumu uzliek ierobežojumi un apgrūtinājumi. Cilvēks no tā visa jūtas noguris un ir nepārtrauktā spriedzē, kas izsūc spēkus. Labi, ka mēs savās lauku mājās varam vismaz iziet svaigā gaisā, sajūst plašumu. Pilsētas dzīvokļa četrās sienās būtu grūti,” saka Kuldīgas slimnīcas medicīnas māsa Vineta Komisāre.

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Cik labi pazīstat kaimiņus?

Jolanta Goža, apkopēja no Snēpeles:

– Ļoti labi pazīstu, un kaimiņi ir ļoti labi. Ciemos viens pie otra gan neejam, jo dzīvojam puskilometra attālumā. Ja vajadzīga palīdzība, zinām, kur iet.

Vienam kaimiņam ir gotiņas, vienam lieli koki – ja pazudusi elektrība, tad zina, kam zvanīt.

Tatjana Fomina, pensionāre Gudeniekos:

– Man ir kaimiņi, kas blakus audzē lopus. Es neteiktu, ka daudz viens par otru zinām. Ir arī tādi, ko apciemoju, bet ne šajā Covid-19 laikā. Viena tāda draudzene man ir. Tuvākie kaimiņi ir puskilometra attālumā. Meita dzīvo Kuldīgā.

Viņa ar kaimiņiem ir apmierināta, labi viņus pazīst. Tā gan nav, ka viņa ietu iepazīties ar kaimiņu, kas tikko ievācies. Taču, ja vajadzīga palīdzība, vienmēr ejam pie kaimiņiem, un viņi nekad neatsaka. Arī es palīdzu, ja kādam kas vajadzīgs.

Danute Sīle, Kuldīgas mākslas pedagoģe, keramiķe:

– Man kaimiņi ir jauki, mums ir ļoti draudzīgas attiecības. Kaimiņu suns sargā arī manu māju. Ik pa laikam apvaicājos, kā viņiem klājas. Man palaimējies, jo kaimiņiene ir mūzikas skolas skolotāja un dažkārt mums ir profesionālas sarunas. Ir patīkami,

ka cilvēki dzīvo blakus. Grūti pateikt, vai kaimiņi sarunājas ar citiem. Netālu dzīvo viens onkulis, kurš ik pa laikam apvaicājas, kā tad maniem bērniem iet. Ir bijusi doma sarīkot ielas svētkus un iepazīties kārtīgāk. Te dzīvoju sešus gadus – tas ir ilgs laiks, kaimiņi jau daudz labāk pazīstami, viņu bērni kopā spēlējušies, pazīst sen viens otru. Cik dzirdu, cilvēki cenšas uzslavēt viens otru. Ja kāds uztaisījis jaunu celiņu pie mājas vai dārzā kas skaists izaudzis, to vienmēr pamana.

Aivija Grosbarde, administratore viesnīcā:

– Pārsvārā pazīstu, bet tik ciešas attiecības, lai ietu ciemos, nav. Salīdzinot ar ārzemēm, pie mums kaimiņi nav tik tuvi. Domāju – tāpēc, ka latvieši ir introverti, grib distancēties. Tas nācis līdzī arī no vēstures, kad dzīvojam viensētās. Bet nevaru teikt, ka kaimiņi viens otru nepieskata. Vai tad nesniegtu palīdzību, ja būtu vajadzīga? Esam diezgan draudzīgi un izpalīdzam. Domāju, ka citur ir arī tādi kaimiņi, kas iet viens

pie otra ciemos.

Silvija, pensionāre no Pārventas:

– Dzīvoju privātmājā, visus apkārtējos pazīstu. Ja vajadzīga palīdzība, kaimiņi ir pirmie, pie kā griežamies. Tā var būt vienalga, kāda situācija: vai nu veselības stāvokļa dēļ vai tad, ja mājās nav sāls. Ja brauktu prom uz ilgāku laiku, noteikti palūgtu kaimiņu pavaktēt, lai ar māju kas sliktas nenotiek.

Inta Mizere, pensionāre no Talsiem:

– Dzīvoju privātmājā. Ar visiem kaimiņiem esmu iepazīsies, viņus apciemojusi. Arī viņi mūs aicina. Pārsvārā satiekamies vasarā dārzā, tagad mazāk. Vienmēr ir izlīdzējuši, ja bijusi vajadzība. Kādreiz uzsildīju pienu, gribēju uztaisīt mannā, bet palicis nedaudz, un, lai nebūtu jāskrien uz veikalu, gāju palūgt kaimiņam. Nedomāju, ka Latvijā kaimiņu būšana atšķiras no ārzemēm. Citādi varētu būt daudzdzīvokļu ēkās – tur viens otru pazīst mazāk, jo īrnieki ilgi nepaliek, ātrāk mainās. Bet, kad es vēl dzīvoju dzīvoklī, satiekamies un viens otru labi pazīnam, pasveicām jubilejās un citos svētkos.

Amanda Gustovska, Lauras Vilertes foto

Kovids joprojām izplatās

Oktobrī Kuldīgas novadā ar Covid-19 saslimuši vairāk nekā 1000 iedzīvotāju, liecina portāls *Data.gov.lv*.

Kopš jaunā novada izveides oktobris beidzies ar 1638 inficēšanās gadījumiem. Pirms nedēļas tādi bija 1346, un septiņās dienās saslimušo skaits audzis par 292. Kopumā šomēnes saslimuši 1215 cilvēki. Divu nedēļu kumulatīvais rādītājs pakāpies no 637 līdz 644.

Darbs ceļā uz Tukumu pārtraukts

Būvdarbiem, kas uz ceļa Tukums–Kuldīga notiek no Līduma līdz Grenčiem (4,66.–17,63. km), līdz pavasarim iestājies tehnoloģiskais pārtraukums. Ātruma ierobežojums – 70 km/h – saglabāsies.

13 km posmā kopš marta notiek seguma pārveide. Patlaban izveidota drenējošā kārtā, šķembu pamatkārta un asfaltbetona saistes kārtā. Pavasarī tiks ieklāta asfalta virskārta, uzlikts ceļa aprīkojums, horizontālais marķējums, tiks pabeigti citi darbi. Tur strādā SIA *Strabag* par 4,82 milj. eiro (ar PVN), no kuriem 85% finansē Eiropas Reģionālās attīstības fonds.

Laukiem būt! turpinās

Desmit jauni un darbīgi mūspuses cilvēki sākuši mācības Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra pasākumā *Laukiem būt!*, kas vienlaikus ir konkurss par labāko biznesa ideju.

Kā stāsta Kuldīgas biroja speciāliste Linda Dūdiņa-Hoierē, pasākums tiek organizēts desmito reizi. Interesentu skaits katru gadu ir aptuveni līdzīgs. Sākumā atsaucība varbūt bijusi lielāka, bet tas nenozīmē, ka izsīkušas idejas, kā laukos attīstīt uzņēmējdarbību. Pirmā tikšanās bijusi vietnē *Zoom*, turpmāk nodarbības notiks gan attālināti, gan klātienē. Piecu dienu mācībās tiks apgūta idejas īstenošana no tās rašanās līdz biznesa plānam. 1. decembrī visos 26 birojos vienlaikus būs kursa noslēgums. Pēc tam idejas tiks prezentētas un dalībnieki saņems apliecinājumu, ka mācības sekmīgi pabeigtas. Nākamais posms – konkurss *Laukiem būt!*, kurā var piedalīties tikai tie, kuri saņēmuši sertifikātu. Pieteikties var visi, bet finālā iekļūs paši labākie. Iepriekšējos gados mācībās piedalījušies gandrīz 2000 jauniešu, konkursā startējuši vairāk nekā 500. L. Dūdiņa-Hoierē piebilst, ka pēc nolikuma atbalstu var saņemt no 18 līdz 40 gadiem. Aktīvākajiem visbiežāk ir no 25 līdz 35 gadiem. Idejai jābūt saistītai ar uzņēmējdarbības attīstību lauku teritorijā (tai skaitā mazajās pilsētās), bet tai nav jābūt tieši lauksaimnieciskajai ražošanai. Var būt arī pārstrāde, tūrisms vai cits pakalpojums.

Daina Tāfelberga

Aicina rotāt namus un meklē egli

Līdz 11. novembrim Kuldīgas novada pašvaldība mudina gan iedzīvotājus, gan uzņēmumu un iestāžu vadītājus, kā ierasts, ar prieku vitnēm rotāt namu parādes durvis.

Pašvaldība trīs metrus sarkanbaltsarkanās lentes dāvā tām ēkām, kuras neapsaimnieko *Kuldīgas komunālie pakalpojumi* (KKP) un kas atrodas vecpilsētas centrā: Liepājas ielā līdz Piltenes ielai, Baznīcas ielā līdz Sv. Katrīnas baznīcai un Pasta ielā līdz Jelgavas ielai. KKP savu uzturēto namu durvis rotās paši.

Dome lūdz atsaukties tos, kuri būtu gatavi Rātslaukumam dāvināt galveno Ziemassvētku egli, vismaz sešus septiņus metrus garu. Lūgums zvanīt būvvaldes vadītājas vietniecei Inesei Sulojevai pa tālr. 27020944 vai rakstīt e-pastā: inese.sulojeva@kuldiga.lv.

Inta Jansone

Var pieteikties uzņēmēju dienām

No 8. līdz 12. novembrim Latvijā notiks Pasaules uzņēmējdarbības nedēļa (*Global Entrepreneurship Week*). Galvenā ideja – dalīties pieredzē, lai katrs savā nozarē mācītos un augtu.

Dalībnieki aicināti tikties attālināti. Digitālo pieteikšanās platformu nodrošina *Swedbank* sadarbībā ar iniciatīvas partneriem: Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru un attīstības finanšu institūciju *Altum*.

Kā iesaistīties? Līdz 5. novembrim var pieteikties tie, kuri vēlēties iepazīt citu pieredzi, iegūt biznesa kontaktus un, iespējams, šādā sinerģijā radīt jaunus biznesa idejas. Aicināti ne tikai tie, kam uzņēmums pieder, bet arī eksperti, uzņēmumu darbinieki, valsts institūciju un nevalstisko organizāciju pārstāvji, kuri saistīti ar šo jomu.

Pasaules uzņēmējdarbības nedēļa ir starptautiska kustība, kuras laikā dažādi pasākumi notiek vairāk nekā 180 valstīs.

Reģistrācija platformā:
www.pieredzesdienas.lv.

Daiga Bitiniece

Trīs skrundenieces – izcilības skolā

„Saņemot apstiprinājuma vēstuli, videozvanā sazvānījās ar abām klasesbiedrenēm, un visas trīs no priekiem raudājām, jo bijām pieņemtas Latvijas Universitātes (LU) izcilības skolā,” tā par sevi, Katrīnu Paulu Pupuru un Gerdu Eidu saka Luka Marija Hepnere (*Luca Marie Hoepner*). Meitenes mācās Skrundas vidusskolas 10. klasē.

Par iespēju tādā skolā piedalīties viņas uzzinājušas no klases audzinātājas Līgas Meždreijas. LU izcilības skolā esot divas galvenās nozares: dabaszinātņu, kā arī sociālo un humanitāro zinātņu. Tajā var padziļināti mācīties sev interesējošas tēmas, kuras skolā nemāca. Piesakoties vajadzēja aizpildīt anketu ar daudziem jautājumiem, stāsta Katrīna Paula. „Es to aizpildīju, neko daudz negaidot, jo esmu no laukiem. Turklāt minēju, ka nekādu dižo sasniegumu man nav, bet nedēļu vēlāk saņēmu atbildi, ka tik un tā esmu pieņemta. Biju sajūsmā! Es izvēlējos sociālās un humanitārās zinātnes, kurās apkopotas ekonomika, politoloģija, socioloģija, vēsture, filozofija, psiholoģija, jurisprudences. Mācības kļūst arvien interesantākas, un man patīk, ka katru reizi ir citi lektori.”

Gerda stāsta: „Es līdz galam pat nezinaju, kas tā izcilības skola ir, bet izklausījās interesanta iespēja mācīties padziļināti sev interesējošo ārpus skolas. Es gribētu kļūt par bioloģi vai ķīmiķi, tāpēc ticu, ka šī skola man palīdzēs mērķiem pietuvoties.”

Skrundas vidusskolas 10. klases audzēknes Gerda Eida, Luka Marija Hepnere un Katrīna Paula Pupura papildus mācās Latvijas Universitātes izcilības skolā.

Luka Marija pieteicās tāpēc, ka redzēja iespēju iegūt papildu zināšanas profesijā, kas saistīta ar lauksaimniecību: „Arī es sākumā nedomāju, ka tikšu pieņemta, jo esmu no laukiem un Rīgā ir labākas skolas, piemēram, ģimnāzijas, un daudz vairāk gudru jauniešu. Bioloģiju te māca daudz sīkāk, tāpēc šī ir vērtīga pieredze. Tāpat man patīk matemātika, un ir labi mācīties to, kas padodas un interesē. Mācības notiek katru sestdienu, tagad būs attālināti. Man labāk patika klātienē, jo var paveikt interesantus laboratorijas darbus un iepazīties ar jauniešiem no citām skolām. Tur jāmācās trīs gadus.”

Kuldīgas novada domes oktobra sēdē deputāti, piešķirot 473 eiro (daļības maksa – 180 eiro, ceļa izdevumi – 293 eiro), atbalstīja visas trīs Skrundas vidusskolas 10. klases audzēknes, lai viņas varētu mācīties LU izcilības skolā.

Katrīna Blaua
Gerdas Eidas arhīva foto

NO KĀRTĪBAS SARGĀTĀJU IKDIENAS

Rutīnas uzraudzība pie vakcinācijas centra un veikalos

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas priekšnieks Kaspars Šabāns.

25. oktobris. Nodrošinām kārtību pie vakcinācijas centra. Parka ielā izmesti lielgabarīta atkritumi. Īpašnieks noskaidrots, atkritumi savākti. Nelegāli tie izmesti arī Pelču pagastā: īpašnieks noskaidrots. Apbraukājam arī Īvandi, Alsungu, Ēdoli – bez pārkāpumiem. Tāda pati mierīga situācija ir veikalos, kuros pārbaudām, vai apmeklētāji pareizi lieto sejas maskas. Ap sešiem vakarā viens darbinieks norīkots palīgā Valsts vides dienesta inspektorim. Kad sākas mājsēde, esam Skrundā – pārkāpumu nav. Visā naktī pārbaudām 17 cilvēkus – visiem pašapliecinājums aizpildīts, dokumenti ir līdzīgi.

26. oktobris. Dienu sākam ar tirdzniecības vietu un degvielas

uzpildes staciju apmeklējumu. Visiem pircējiem maskas uzliktas pareizi. Kalna ielā pamanīts, ka lielajā maisā, kas paredzēts lapu savākšanai, kāds sabēris sadzīves atkritumus. Paziņots apsaimniekotājam. Pēc 17.00 braucam uz Kabili, jo Miera ielā guļ dzērājs. Nogādājam slimnīcā, bet pēc pāris stundām mums zvana, ka tas pats vīrietis daudzās gar kāda Liepājas ielas nama durvīm. Šoreiz viņš saņem protokolu un tiek nogādāts mājās. Kamēr darbojamies, mums zvana, ka Antona Grundmaņa stadionā mājsēdes laikā kāds staigā ar suņiem. Iesakām zvanīt Valsts policijai (VP). Naktis laikā pārbaudām septiņus cilvēkus, viens saņem brīdinājumu par neaizpildītu pašapliecinājumu.

27. oktobris. Tirdzniecības vietās pārkāpumu nav. Kārtības uzraudzība pie vakcinācijas

centra jau kļuvusi par rutīnu, un arī šajā dienā nemiera cēlāju nav. Vakarā braucam uz Vidus un Ventas ielas krustojumu, jo tur atrodas sieviete ar basām kājām un divainu uzvedību. Priekšā jau VP ekipāža.

28. oktobris. Atkal nodrošinām kārtību pie vakcinācijas centra no astoņiem rītā līdz sešiem vakarā. Arī veikalos viss kārtībā. Mūsu izolatoru nākas izbaudīt vīrietim, kurš pārlieku salietojies grādīgos dzērienus. Braucam uz Kabili, kur pa ceļu staigā nepieskatītas aitas. Īpašniekam paskaidrojam, ka mājlopi jāpieskata. Vakarā iesaistāties ģimenes strīda atrisināšanā un izskaidrojošajā darbā. Pēc 22.00 saņemam ziņu, ka Stendes ielā notiek neatļauta pulcēšanās. Visi trīs cilvēki saņem protokolu par pulcēšanos.

29. oktobris. Atkal kārtības

uzraudzīšana pie vakcinācijas centra. Diena paiet mierīgi. Mājsēdes laikā pārbaudām 22 cilvēkus. Viens nodots ceļu policijai, jo ar auto brauca bez tiesībām. Pret kādu nepilngadīgo sāka administratīvā lietvedība.

30. oktobris. Uzraugām kārtību pie vakcinācijas centra. Arī veikali apmeklēti, un pārkāpumu nav. Tikpat mierīgi ir komandantstundas laikā – uz ielas pārbaudām desmit cilvēkus.

31. oktobris. Veikalos atkal viss mierīgi. Svētdiena ir vienīgā diena, kad mūsu darbinieki aizpilda protokolu par ceļu satiksmes noteikumu neievērošanu. Septiņos vakarā nākas kādam stingrāk paskaidrot, ka laiks doties uz savām mājām, jo tam, pie kura viņš viesojas, ciemiņš vairs nepatīk. Mājsēdes laikā divi tiek pie protokola, jo pa ielu iet bez pašapliecinājuma.

Skolām jāstrādā normālos apstākļos

Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) joprojām turas pie mājāsēdes sākumā izteiktās apņemšanās: 15. novembrī, neskatoties uz to, kāda būs epidemioloģiskā situācija, mācības visiem atsāksies klātienē. Tāpēc reģionālo mediju preses konferencē ministre Anita Muižniece aicināja jautāt par vispārējo, profesionālo, augstāko, kā arī interešu izglītību normālos apstākļos un galveno uzmanību nepievērst kovidam.

DRĪZ JĀATGRIEŽAS

Valdības rīkojums paredz, ka 4.–12. klases skolēni līdz 14. novembrim mācās attālināti, savukārt 1.–3. klases, nododot siekalu testu, skolā atgriezās jau 1. novembrī. Kā skaidroja A. Muižniece, šajā laikā sadarbībā ar Veselības ministriju mazākajiem būs paštestu izmēģinājums. Tas nozīmē, ka reizi nedēļā testēšana notiek pēc ierastās kārtības ar siekalu kociņiem, bet papildus tiek izsniegti paštesti, kurus bērni paņem uz mājām un tad pārbaudās kopā ar vecākiem citā dienā tajā pašā nedēļā. Veids, kā tas notiks, Veselības ministrijā vēl tika precizēts. Profesionālajā, augstākajā, interešu un pieaugušo izglītībā darbs attālināti notiek līdz 14. novembrim.

„Laba izglītība, psiholoģiski veselīga prasmju attīstība bērnam arī ir pirmā nepieciešamība, un attālināti to nevar ilgi nodrošināt,” ir pārliecināta izglītības un zinātnes ministre Anita Muižniece.

PATEICAS POTĒTAJIEM

Ministre uzslavēja skolu vadītājus un pašus skolotājus, jo kopš vasaras, kad vakcinēti bija tikai 40%, šajās dienās būs jau pārsniegti 90%. „Paldies visiem, kas to izdarīja,” viņa piebilda. „Tā ir liela atbildība ne tikai par savu un citu cilvēku veselību, bet arī skolēniem, īpaši tiem, kuri nevar vakcīnas saņemt. Arī pret viņu ģimenēm. Mēs gan ceram, ka pieaugušie potēsies, ja vēl nav to izdarījuši.

Skolas svarīgi noturēt atvērtas. Daudz runāts par bērnu un pusaudžu mentālās veselības pasliktināšanos – dati ir ļoti nepatīkami, arī pedagogi nu sajutuši izdegšanas sindromu. Citāda veida, bet tikpat nopietns apdraudējums ir iespējamā zināšanu pasliktināšanās skolēniem, ar ko varam sastapties pēc ilgās piespiedu attālinātās mācīšanās.”

NOVĒRTĒTS ARĪ NAUDĀ

Beidzot skolu veikums, lai Covid-19 pandēmijā nodrošinātu administratīvo procesu un satura apguvi, novērtēts ne tikai vārdos, bet arī naudā. Ceturtdien Finanšu ministrijas darba grupā nolemts piešķirt 2,9 miljonus eiro par papildu organizatorisko darbu, lai testēšana un darbs noritētu paaugstinātas drošības apstākļos. Atbalsts ir 60% no viena mēneša skolas administrācijas atlīdzības fonda, un to paredzēts izmaksāt līdz 31. decembrim. Katras iestādes direktors atbildīgs par tālāko sadali ar galveno

nosacījumu, ka tā ir kompensācija darbiniekiem par papildu darbu.

JĀPALĪDZ MĀCĪTIES ATTĀLINĀTI

Tāpat beidzot sadzirdēts ministrijas lūgums kompensēt papildu ieguldījumu izglītības satura apguvē. Jau pagājušajā gadā konstatēts, ka attālinātā procesā skolēni vielu apguvuši daļēji, daudziem ir lielas problēmas mājās mācīties patstāvīgi. Šogad paredzētais atbalsts ir 1,6 miljoni, nākamgad – vēl 2,1 miljons eiro. Kompensāciju varēs saņemt gan mācīšanai (papildu konsultācijām, pedagogu palīgiem, mācībām grupās kopīgu tematu apguvei atbilstoši skolēnu vajadzībām), gan digitāliem jaunievedumiem olimpiādēs un pētnieciskajā darbā tiešsaistē, tā ievērojot ierobežojumus un nodrošinot dalību visiem. Atbalsta sadalījums: nepilni 12 eiro par stundu pedagogu darba samaksai un 50 tūkstoši eiro – digitalizācijai IZM Eiropas Sociālā fonda projektos. Abi priekšlikumi drīzumā tiks izskatīti Ministru kabinetā.

PĒC SKAITA VIEN NELIKVIDĒS

Kā norādīts Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) pētījumā, kas publicēts septembrī, nopietns drauds Latvijai ir turpmāka izglītības vietu likvidēšana, jo jau tā daudz skolu, īpaši laukos, ir slēgtas.

A. Muižniece atbildēja, ka ministrija pētījumu analizējusi, bijušas tikšanās ar ekspertiem: „Skolu tīkla sakārtošana ir izaicinājums. Valdībā nodots konceptuālais ziņojums par pedagogu finansēšanas modeli, un tas saistīts arī ar skolu tīklu. Ir maz iestāžu, ko slēgusi ministrija vai ierosinājusi to darīt. Tā ir pašvaldību kā dibinātāju kompetence. Analizējot praksi, minimālā skolēnu skaita noteikšanu un citus rādītājus, jāsecina, ka tas nav bijis objektīvi un attālākajās vietās ir novedis pie skolu likvidēšanas. Nav pareizi, ka mācību iestādes likteni valsts izlemj pēc skolēnu skaita. Ar to jānodarbojas pašvaldībai. Ir vietas, kur skola vajadzīga, kaut tajā mācās mazāk par 50 skolēniem. Vismaz sākumskolai vai pamatskolai jābūt tuvāk bērna dzīvesvietai. Tomēr, domājot par efektīvu naudas izlietošanu, tai skaitā pedagogu darba samaksu, nevaru teikt, ka neviena skola turpmāk vairs netiks slēgta.”

KUR PALIEK JAUNIE SPECIĀLISTI?

Jau ilgstoši aktuāls bijis pedagogu jautājums – vakcinācijas prasība vakanču skaitu tikai vairojusi. Ministre norādīja, ka labus skolotājus augstskolas sagatavo pietiekami. Taču ne visi aiziet uz skolām: „Viena no populārākajām ir jaunā, valsts finansētā īsā cikla mācību programma, kurā cilvēks, kuram jau ir kāda cita augstākā izglītība, var kļūt par skolotā-

Īsumā

► Taujāta par brīvpusdienām visiem, ministre atbildēja, ka diemžēl nākamā gada budžetā nav paredzēts par tām maksāt pilnībā. Vienlaikus pēc Veselības ministrijas ierosinājuma vajadzētu pārskatīt izmaksas, jo par 1,40 eiro dienā skolēnu nevar paādināt pilnvērtīgi.

► Nākamgad nav paredzēts vairāk naudas mācību grāmatām. Arvien vairāk tiek izmantota tehnika. Ļoti daudz skolu jau lieto tādus digitālus mācību līdzekļus, tai skaitā grāmatas, kas pieejamas speciālajās vietnēs.

► Ir domāts, ka, skolā atgriežoties, tests būs jānodod visiem, arī vakcinētajiem skolēniem, skolotājiem un citiem darbiniekiem, kas iesaistīti mācībās. Tas tiks izlemts tuvākajā laikā.

► Par bezmaksas maskām skolēniem nav jāuztraucas – valsts rezervē joprojām ir uzkrājumi. Aizsardzības ministrija tās arī iepērk valsts iestādēm, tai skaitā skolām. Ja kādā pašvaldībā trūkst, izglītības nodaļai vai skolai jāziņo ministrijai, un maskas nekavējoties tiks sagādātas.

„Vēlos turēt valdību pie sēdē paustā, ka 15. novembrī izglītību varēs apgūt klātienē.”

ju. Projekts ilgst divus gadus – pedagoga kvalifikāciju ieguvuši ļoti daudzi, viņi darbu turpina. Programma turpināsies. Tāpēc nevaru piekrist, ka augstākās mācību iestādes nespēj sagatavot kvalificētus speciālistus. Katru gadu redzam pedagoģijas absolventu skaitu. Viens jautājums: „Kur viņi aiziet?” Otrs: „Kā noturēt tos, kas skolā nokļuvuši?” Bet nav iespējams tik vienkārši un uzreiz atbildēt – ir dažādi apsvērumi: prestiža jautājums un dažādie mīti par profesiju, sabiedrības attieksme. Savā ziņā arī kovida laiks to ietekmējis. Runājot ilgtermiņā, prasības skolotājiem ir diezgan liberālas. Ministrija strādā pie tā, kā personāla robus aizpildīt.”

VALSTS PIRKS DATORU KATRAM

Aizvadītajā gadā skolas nodrošinātas ar vairāk nekā sešiem tūkstošiem dažādu viedierīču (tie ir portatīvie datori, planšetes un cita dator tehnika). Atšķirībā no pagājušā rudens tagad ministrija nav no skolām saņēmusi trauksmes zvanus, ka trūktu tehnikas. Tomēr, ņemot vērā tendences dienā mūsu valstī, gan visur pasaulē arvien vairāk izglītībā izmantot tehnoloģijas, tiek izstrādāti vairāki projekti. Paredzēts iepirkums trīs kā-

tās: vispirms datori tiks visiem 7.–9. klases skolēniem, pavisam paredzēts iepirkt 4.–6. klasei, tad mazākajiem, kā arī vidusskolēniem. Mērķis: lai 2024. gadā būtu digitālā bibliotēka un katram skolēnam valsts piešķirts dators.

NO PĀRLIECĪBAS NEATKĀPJAS

Ministrei tika jautāts, kam, viņasprāt, jānotiek, lai skolas neatvērtu tā, kā nodomāts. „Covid-19 skaitļi ir bēdīgi – tie aug kritiskajā virzienā,” atbildēja A. Muižniece. „Paskatoties uz situāciju Eiropā, man tomēr grūti atrast pamatojumu brīvlaika pagarināšanai un attālinātām mācībām pēc tam. Esmu jau norādījis uz nekonsekvenci ministriju izpratnē par to, kas ir pirmās nepieciešamības lietas, un uz to, ka tikai visi kopā –

bez īpašiem izņēmumiem – varam vīrusa izplatību ierobežot. Protams, situācija medicīnā ir smaga, vienlaikus mēs kā valsts esam rekordisti arī pēc ieilgušā perioda, ko bērni pavadījuši, mācoties attālināti. Tā nav tikai psihoemocionālā veselība un zināšanu kvalitāte, kas tādēļ cieš. Neapškaužu to, kurš manā krēslā sēdēs pēc pieciem sešiem gadiem, kad šodienas

„Paskatoties uz situāciju Eiropā, man tomēr grūti atrast pamatojumu brīvlaika pagarināšanai un attālinātām mācībām pēc tam.”

notikumus ieraudzīsim citā gaismā – eksāmenu rezultātos un citos mācību novērtējuma skaitļos. Es vēlos turēt valdību pie sēdē paustā, ka 15. novembrī izglītību varēs apgūt klātienē.”

Ungārija – saule, vīns, paprika

(Turpmāk vēl.)

Wiesturs Pirro
Personīgā arhīva un interneta foto

Ungārijas ainava.

Garšvielu veikals ar paprikas pākstīm.

Sigligeta cietoksnis.

Skats uz Balatonu.

Heviza ezers.

Sena ungāru māja.

Autors pie ieejas 1956. gada sacelšanās muzejā Budapeštā.

Parlaments naktī.

Saulaini un jauki piedzīvojumi nāk kā Dieva dāvana – negaidīti, lieliski, dzīvespriecīgi. Tā ģimenes draugi Aigars un Laura uzaicināja mani un manu mīļo sievu Rūtu doties līdz uz Ungāriju, nedaudz atpūsties no pandēmijas un ierobežojumiem. Lidojums jaunā airBaltic lidmašīnā līdz Budapeštas Ferenc Listai lidostai ir tikai nepilnas divas stundas, un esam saulainajā Ungārijā! Nomā esam rezervējuši braucamo – mums piešķir pavisam jaunu automašīnu Toyota Corolla, un ceļojums sākas.

KĀPĒC TIK BRĪVĪ?

Braucam uz pilsētu, kuras nosaukums ir kā neliels mēles vežģis, – *Székesfehérvár* jeb Sēkešfehervāra, kas ungāriski nozīmē aptuveni Kēnišķīgā rezidence, jo viduslaikos tā bija Ungārijas galvaspilsēta, kurā kronēja un apbedīja kēņņipus. Laura vienkāršības labad to sauca par Šeherezādi – pēc daiļjāvas vārda no arābu pasakām.

To, ka ungāru valoda ir unikāla un esot otra grūtākā pēc kēņņiesu, pārliecinājos viesnīcā, kur televīzijā interesē pēc noskatījos vakara ziņu izlaidumu un sapratu divus vārdus – Viktor Orban (premjers Viktors Orbans). Ungāru valoda (*magyar nyelv*) ir somugru valoda, tai tuvākās radniecīgās ir hantu un mansu, kurās runā nelielas iedzīvotāju grupas Sibīrijas rietumos. Taču vienu sapratu – ziņās nekā netika stāstīts par Covid-19, jo izglītotāji, intelektuāļi ungāru tautā vakcinēti bija tuvu pie 70% iedzīvotāju. Nevienš nelietoja sejas maskas. Tās nebija vajadzīgas transportā, veikalos, baznīcās, koncertu un sporta zālēs, kafējnīcās un restorānos – nekur! Jo Ungārijā tauta saprot: vakcinācija ir nepieciešama, lai netiktu traucēts ierastais dzīves ritms. Uz afišu stabiem plakāts – „Vakcinējieties!” Rezultāts – nekur nav nekādu ierobežojumu.

AR SENĀM TRADĪCIJĀM

Braucam uz Balatonu – Ungāri-

jas un Centrāleiropas lielāko ezeru. Tā ziemeļu krasts ir stāvs un kalnains, tur neskaitāmās vīna darītavās var degustēt lieliskos ungāru vīnus. Slavenākie ir *Egri*, *Tokaji Nagy* un *Villany*. Tie ir arī četri vīnogu audzēšanas apgabali ar senu vēsturi un paaudžu paaudzēs mantotu vīna kultūru. Vīnus iztur ungāru ozolkoka mucās, un tās skaitās tresās labākās pasaulē – pēc franču un amerikāņu mucām. Pasaulē pazīstamākie ir izcilie baltie un deserti vīni *Tokaji*. Saulainā, siltā dienā uz privātas ražotnes *Laposa* terases atpūsties un saņemt divus vārdus – Viktor Orban (premjers Viktors Orbans). Ungāru valoda (*magyar nyelv*) ir somugru valoda, tai tuvākās radniecīgās ir hantu un mansu, kurās runā nelielas iedzīvotāju grupas Sibīrijas rietumos. Taču vienu sapratu – ziņās nekā netika stāstīts par Covid-19, jo izglītotāji, intelektuāļi ungāru tautā vakcinēti bija tuvu pie 70% iedzīvotāju. Nevienš nelietoja sejas maskas. Tās nebija vajadzīgas transportā, veikalos, baznīcās, koncertu un sporta zālēs, kafējnīcās un restorānos – nekur! Jo Ungārijā tauta saprot: vakcinācija ir nepieciešama, lai netiktu traucēts ierastais dzīves ritms. Uz afišu stabiem plakāts – „Vakcinējieties!” Rezultāts – nekur nav nekādu ierobežojumu.

BALATONS UN VIESMĪLĪBA, BET NE GULAŠS

Taču sākām braucienu apkārt Balatonam tā lēzenākajā – dienvidu – krastā. Ezers ir samērā sekls, ilgi jābrien līdz dziļumam, taču vējā vilņi var būt no 1,5 m līdz pat 2 m augsti. Vējš ir spēcīgs – tā iespaidā ūdens līmenis ezera krastos var mainīties pat par pusmetru. Ir apmācies, un sīki līnā, taču vējdzēļ-

ciemītajiem hidrotērpos tāds laiks ir pats labākais. Atliek apbrīnot viņu uzņēmību un veiklību. Pārējās vienīgā diena bez saules – rēķinā ap +25°C, Dievs mūs zēloja ar saulainu, siltu, lielisku laiku skaistajā Ungārijā.

Grības ēst, un ezera krastā ir neliela kafējnīca *Blues Cafe*. Tiesām skan īsts amerikāņu blūzs, un tādēļ garām iet nedrīkst. Tā skaņās ēdu ungāru desu, bet pārējie – eļļā fritētu heku. Visa pārtika ir ļoti laba un garšīga. Cenas – kā pie mums un zemākas. Ungārijā tūristi ir gaidīti, jo visur sastapāties ar pieklājību, laipnību un viesmīlību.

Tā tas bija arī pirmajās naktsmājās – jaunā, pilnīgi līdzīgā viesnīcā pie pilsētiņas Čoras (*Csor*). Visā namā esam tikai mēs četri, tomēr mums par godu no rīta ir atsūtīts pavārs un oficiants, tiekam lutināti ar kēņņiķīgām brokastīm.

Iepriekšējā vakarā atradām picēriju – liela, garšīga pica četriem un daudz kas slēgts, tomēr atrodam restorānu ar vilinošu nosaukumu – *Gianpetro* ar itāļu piesitienu – grūtības ar ungāru naudas apgūšanu – 340 forintu ir viens eiro, mazākā monēta ir pieci forintu, par ko nevar nopirkt neko, pat ne adatu.

Autostāvvietā pergola apaugusi ar baltajām un tumšajām vīnogām, kuras mēs bezkaunīgi, bez atļaušanas kādā Budapeštas ēstuvē tūrista raugs. Grābt, ko var, ja par velti! Daudz jau neņēmām – pa ķekariņam, nebija arī, kam prasīt

atļauju, – vakarā pilnī palikām tikai četri. Vīnogas bija ļoti garšīgas!

Nākamajā dienā braucam cauri mazām kūrortu pilsētām, kas atgādina mūsu Jūrmalu: viesnīcas, savrupmājas, bagātas villas, veikali un restorāni. Sezona beigusies – daudz kas slēgts, tomēr atrodam restorānu ar vilinošu nosaukumu – *Gianpetro* ar itāļu piesitienu – grūtības ar ungāru naudas apgūšanu – 340 forintu ir viens eiro, mazākā monēta ir pieci forintu, par ko nevar nopirkt neko, pat ne adatu.

Autostāvvietā pergola apaugusi ar baltajām un tumšajām vīnogām, kuras mēs bezkaunīgi, bez atļaušanas kādā Budapeštas ēstuvē tūrista raugs. Grābt, ko var, ja par velti! Daudz jau neņēmām – pa ķekariņam, nebija arī, kam prasīt

kur nedabūjam – laikam bija jāmeklē specializētos krodziņos ar vijolnieku, kas spēlē čardašu un citas tautā iemīļotas melodijas.

HEVIZS – LIELĀKAIS TERMĀLAIS EZERS PASAUĻĒ

Apmeklējam vēl vienu ezeru, nelielu, bet pilnīgi unikālu – Hevizu (ungāriski *karsto ūdeni*). Eiropā tāds ir tikai viens, visā pasaulē – divi. Tas atrodas nelielā pilsētā ar tādu pašu nosaukumu apmēram 200 km no Budapeštas. Ūdens dziedinošās īpašības pazīstamas no neatminamiem laikiem, ārstnieciskais kūrorts – no 17. gs. vidus. Kādam arīstokrātam esot piedzimusi meita ar nekustīgām kājām, pēc vietējo ieteikuma viņa peldināta Heviza ūdenī, un kājas īpaša: lielāka gaļa, kartupeļi, burkāni, garšvielas. Gulaša tā arī ne-

slimkais ūdens nāk no trīs avotiem, straume lēni rotē pulksteņa rādītāja virzienā, temperatūra parasti ir no +33°C līdz +38°C, tādēļ tajā nav zivju. Kad peldējāties mēs, bija +35°C.

Ūdens liekas pabiezis kā šķidra mērce, zilganpelēks, ar metālisku spīdumu, vāji radioaktīvs, satur sērū, radonu, ogļdeņražus, kalciju un torija sāļus, oglekļa dioksīdu, tas ir antiobiotisks, tādēļ baktēriju nav. Ūdenim ir spēcīgākas dziednieciskās īpašības Eiropā – tas dziedē muskuļus, kaulu un skeleta slimības, ātri pāriet trauma sekas, strauji atgriešoties pie dzīves. Ūdens ir piemērots dzeršanai – tas ārstē hroniskas kuņģa-zarnu trakta

slimības. Augu izcelsmes terapeitiskie dubļi, kas atrodas metru biežā slānī ezera dibenā, satur daudz minerālvielu, hormonālās vielas (estrogēnus) un jodu, tos lieto kosmētikas izstrādājumos.

Ezera laukums ir 4,5 hektāri, tas ierobežots ar sētu, un tam var piekļūt, tikai nopērkot biļeti. Lielas metāla konstrukciju nojumes un kāpnes ļauj ūdenim piekļūt bez grūtībām. Tādu vietu ir daudz, nekur nav drūzmēšanas, taču jāņem vērā, ka nav nekādu pludmaļu – uzreiz vairāku desmitu metru dziļums, tādēļ tiek izmantoti peldriņķi. Ūdens pilnībā atjaunojas ik pēc 28 stundām, tādēļ vienmēr ir tīrs.

Peldoties iepazīnos ar ukraiņu pāri, kas uz Hevizu brauc jau ceturto reizi, ārstē mugurkaulu.

Kļūstot aizvien labāk. Otra vietā, kur viņi atpūšas, ir Latvija. Ukrainai ļoti iemīļējuši mūsu zemi un kultūru.

Hevizs ir nevis atpūtas, bet ārstēšanās vieta – tajā nebija jauniešu, tikai cienījama vecuma peldvieti ar veselības problēmām. Mēs to apmeklējām aiz intereses un pēc pusstundas peldēšanas karstā ūdenī jutām – pietiek! Brīdinājums atgādina: „Pirmajā reizē ne vairāk kā 40 minūšu!” Mēs tik ilgi neizturējām – pārāk spēcīga iedarbība.

Ziemā ūdens temperatūra samazinās, viss kūp garīnos, un vietējie saka: „Ezers smēķē.” Peldoties iepazīnos ar ukraiņu pāri, kas uz Hevizu brauc jau ceturto reizi, ārstē mugurkaulu.

MAZS EKSKURSS VĒSTURĒ

Ungārija atrodas Centrāleiropā, tādēļ gadsimtu gaitā tai gājuši pāri neskaitāmi iekarotāju pūļi un armijas. Stratēģiskos punktus un kalnu galos būvēti cietokšņi, vienu – 13. gs. celto Sigligetu (*Szigliget*) – mēs apmeklējām. Liela akmeņu būve ar bieziem mūriem, grāvjiem, redutēm, lielgabaliem un paceļamo tiltu. Restaurētas telpas, lai būtu priekšstats, cik neticami skarbos apstākļos cilvēki toreiz dzīvojuši.

KARI UN RELIĢIJAS

Ungāri jeb magāri Panonijas līdzenumā ieceloja 9. gs., bija ļoti kareivīgi un kļuva par apkārtējo tautu biedu, līdz 955. gadā tos sakāva vācu karaspēks un pakļauto magāru zemi pasludināja par markgrāfisti ar vācu kontroli. 1001. gadā Ungārija pieņēma kristietību, tās pirmais kēņņis Ištivāns I kronēts 1091. gadā un ir pasludināts par svēto.

16. gs. turku Osmaņu impērijas karaspēks iebruka Eiropā, lai to pakļautu un uzspiestu islāmu. Tiem pretī stājās varonīgā ungāru armija – 1526. gadā Mohāčas kaujā pašreizējā cīņņijās un izglāba Eiropu no islamizācijas draudiem, ziedojot savas dzīvības dubulta pārspeka priekšā. Kā tas vēsturē gadās itin bieži, apkārtējo valstu valdnieki bija ļoti norīpējušies, patiesi juta līdzī un ungārus morāli atbalstīja, vienkārši sakot, – liekluoja un noskatījās, kā ungāru armija noasiņo.

Pēc zaudētās kaujas Ungāriju savā starpā sadalīja Osmaņu impērija un Austrijas Hābsburgu dinastija. To visu veicināja politiskas intrigas pirms tam, Eiropas valstu slepeni līgumi ar turkiem utt. „Nav nekā jauna zem šīs saules,” kā saka gudrais Salamans – tas viss pazīstams arī no mūsu vēstures. Politiskā prostitūcija vienmēr bijis lielvalstu un iekarotāju ierocis – cietēji ir ungāri, latvieši, citas tautas, kas dzīvo uz lielvalstu kara takas. Mohāčas kauja nozīmēja Ungārijas varenības un neatkarības iznīcināšanu.

1956. gada brīvības cīņu muzejs ir ierīkots pazemē pie parlamenta ēkas. Atkal varu nobrīnīties par ungāru tautas inteliģenci un gudrību – Parlamenta laukums nav apbūvējams, tas ir svarīgākais valsts, tādēļ tādēļ vēstures ierīkots pazemē. Ungāru vēsturnieki rūpīgi izpētījuši visus pieejamos arhīvu materiālus: kurš padomju tanks pirmajam ar ložmetējiem sāka šaut uz neapbruņotiem demonstrantiem, kur uz jumiem bija novietoti snaiperi, lai apšautu tos, kuri prasīja tikai vienu – brīvību savai zemei. Filmas un datorprojekcijas stāsta par asiņainajiem notikumiem, kuros brīvību mīlošā tauta drosmīgi sacēlās pret okupācijas varu un vietējo pakalpiņu režīmu, sāka nevienlīdzīgu cīņu, kas Rietumu pasaulei atvēlēja acis par Padomju Savienības totalitāro, veltņiķīgi ļauno, asinīs un terorā balstīto režīmu.

DUMPJI UN CERĪBAS

Ungāru tauta nav apspiežama – 17. gs. tās parlaments izvirzīja prasību pēc neatkarības no austrišķu Hābsburgiem. Atbilde bija jumiem bija novietoti snaiperi, lai apšautu tos, kuri prasīja tikai vienu – brīvību savai zemei. Filmas un datorprojekcijas stāsta par asiņainajiem notikumiem, kuros brīvību mīlošā tauta drosmīgi sacēlās pret okupācijas varu un vietējo pakalpiņu režīmu, sāka nevienlīdzīgu cīņu, kas Rietumu pasaulei atvēlēja acis par Padomju Savienības totalitāro, veltņiķīgi ļauno, asinīs un terorā balstīto režīmu.

18. gadsimts pāiet nepārtrauktos dumpjos pret pastāvošo varu, līdz 1848. gadā tie pāraug neatkarības karā, ko austrieši ar Krievijas im-

pērijas palīdzību apspiež. Krievija allaž ar palīdzību roku gatava citām tautām atņemt brīvību. Mīļā miera labad tiek izveidota dubultmonarhija – Austroungārija, kas pastāv līdz 1. pasaules kara beigām 1918. gadā.

Tad nāk jukas, ar Krievijas boļševiku palīdzību izveidotā Ungārijas Padomju Republika, mēģinājumi ar militāru spēku atgūt karā zaudētās teritorijas – Slovēkiju no jaundibinātās Čehoslovākijas un Transilvāniju no Rumānijas. Tas beidzas ar krahū – 1920. gadā Trianonas līgums nosaka, ka Ungārijā zaudē 72% teritorijas un aiz tās robežām paliek vairāk nekā trīs miljoni ungāru. Tā tautas vēsturē ierakstīta kā melnā diena.

Ungārija savas cerības liek uz nacistiem un 1938. gadā ar Minhenes vienošanos atgūst Slovēkiju un Karpatu Rutēniju, daļu no zaudētajām teritorijām Dienvidslāvijā. Taču Hitlers karu zaudē, ungāri neveiksmīgi sāk sarunas ar Rietumu sabiedrotājiem, bet 1945. gadā Ungāriju okupē Padomju armija. Tā ungāri 20. gs. divas reizes likuši cerības uz kara zaudētājiem: Austroungārijas Hābsburgiem un Hitlera nacistiem.

ASINAINĀS BRĪVĪBAS CĪŅAS

1947. gadā Parīzes līgums atņēma visas kara laikā atgūtās teritorijas un padomju okupācijas režīms izveido savu marionešu valdību – Ungārijas Tautas Republiku. 1956. gadā cilvēki sacēlās pret nīsto komunistisko režīmu, Budapeštas ielās notiek kaujas – brīvības cīņņāji, Ungārijas patrioti, sāk nevienlīdzīgu cīņu ar vietējiem nodevējiem čekistiem un ievesto Padomju armiju, bojā iet ap 20 tūkstošiem cilvēku, un 250 tūkstoši bēg uz Rietumiem. 1989. gadā, sabrūkot Padomju Savienībai, Ungārijā atjaunota demokrātija, 1990. gadā notiek pirmās brīvās parlamenta vēlēšanas, un 2004. gadā tā kļūst par Eiropas Savienības dalībvalsti.

1956. gada brīvības cīņu muzejs ir ierīkots pazemē pie parlamenta ēkas. Atkal varu nobrīnīties par ungāru tautas inteliģenci un gudrību – Parlamenta laukums nav apbūvējams, tas ir svarīgākais valsts, tādēļ tādēļ vēstures ierīkots pazemē. Ungāru vēsturnieki rūpīgi izpētījuši visus pieejamos arhīvu materiālus: kurš padomju tanks pirmajam ar ložmetējiem sāka šaut uz neapbruņotiem demonstrantiem, kur uz jumiem bija novietoti snaiperi, lai apšautu tos, kuri prasīja tikai vienu – brīvību savai zemei. Filmas un datorprojekcijas stāsta par asiņainajiem notikumiem, kuros brīvību mīlošā tauta drosmīgi sacēlās pret okupācijas varu un vietējo pakalpiņu režīmu, sāka nevienlīdzīgu cīņu, kas Rietumu pasaulei atvēlēja acis par Padomju Savienības totalitāro, veltņiķīgi ļauno, asinīs un terorā balstīto režīmu.

Starpnieces uzdevums ir palīdzēt

Lai gan pašlaik Latvijā pandēmijas saasinājuma dēļ visi esam četrus nedēļu mājās, darbi neapstājas, jo valstij svarīgi, lai uzņēmēji attīsta ražošanu, dažādo pakalpojumus. Mūsupusē biznesa idejas palīdz ieviest biedrība *Darīsim paši!*, un piekto gadu tās koordinatore ir IEVA BIRBELE. Interesants cilvēks ar labu humora izjūtu. Par vaļaspriekiem sauc pirts rituālus, masāžu, kokles spēli un studijas Rīgas Stradiņa universitātē.

Kas programmas LEADER* projektu iesniedzējiem un biedrībai aktuālākais?

Ne tikai mūsu biedrība, bet arī pārējās rīcības grupas vasarā iesniedza dokumentus Zemkopības ministrijā, un visām piešķīra papildu finansējumu. Darbs neapstājas – gada beigās izsludināsim jaunas pieteikšanās kārtas. 600 tūkstoši eiro sadalās sabiedriskā labuma un uzņēmējdarbības projektiem. Strādājam pie tā, lai organizētu projektu iesniegšanu un vērtēšanu.

Cik gadu biedrība jau darbojas?

Kopš 2002. gada. Šis ir otrais Eiropas fondu plānošanas periods. Neuzņemam vērtēt iepriekšējo, jo biedrībā strādāju kopš 2016. gada. Vispārīgā noskaņā nav līdz galam optimistiska, jo šis ir pirmais gads, kad jāsāk vērtēt projektu iesniedzēju solītos rezultātus. Grūti iet ar solītajām darbavietām. Par pēdējo – devīto – kārtu esmu lepna, jo apstiprinājām desmit uzņēmējdarbības projektus un visi ieguva finansējumu arī no *Altum*. Daļa jau ir naudu saņēmuši un iegādājušies pamatlīdzekļus. Es lepojos ar *LEADER* projektiem. Visi mani draugi spēj pateikt *LEADER* definīciju. Uzdrošinos teikt, ka šo naudu esam apguvuši labi.

Kas ir sarežģītākais, lai projekts taptu?

Nenoliegšu, ka birokrātiskais slogs ir, taču tas nav neizpildāms. Biedrības pienākums ir iesniedzējiem normālā cilvēku valodā izstāstīt pamatnosacījumus. Tiem, kam galvā ir shēma, kā viņi grib nopelnīt vai ko labu vēlas izdarīt sabiedrībai, uzrakstīt projektu nav problēmu. Dažreiz pietrūkst laika, lai to uzrakstītu. Citreiz šis darbs uzdots kādam citam. Tad var rasties priekšstats, ka tā ir neiespējamā misija. Bet arī Lauku atbalsta dienests dara daudz, lai process kļūtu vieglāks. Ir vienkāršotās veidlapas.

Pēdējā laikā cilvēki saredz Eiropas Savienības finansējuma vērtību. Visgrūtāk ar projektu rakstīšanu iet tiem, kuri vispirms redz naudu un mēģina kādu darbību tai *pievilkt*. Projektu uzrakstīt nav tik grūti, cik piecus gadus

„Vienmēr visiem saku, ka projektu var uzrakstīt divās nedēļās, ja ir skaidrs, ko darīsiet, kāpēc tā nauda nepieciešama. Tomēr tā nav viegla nauda,” saka biedrības *Darīsim paši!* vadītāja Ieva Birbele.

„Es uzskatu: kaut kur dodoties, jābrauc ciemos ar Kuldīgas kūkām, Kuldīgas kafiju, Kuldīgas alu un vēl citām lietām, kas tiek šeit ražotas.”

solījumus turēt. Manuprāt, šos projektus var īstenot tie, kuros ir uzņēmēja gēns.

Vai arī pati esi kādu uzrakstījusi?

(Smejas.) Nevar jau teikt, bet neesmu. Esmu piedalījies vairāku projektu realizācijā. Kā brīvprātīgā līdzdarbojos tajos, kas pie mums iesniegti, un palīdzību neatsaku. Arī tad, kad notiek realizācija vai kad darbs beidzies, cenšos atbildēt uz visiem jautājumiem – būt starpniece starp pretendentu un Lauku atbalsta dienestu.

Tev bijusi iespēja iepazīt uzņēmējdarbības vidi, cilvēkus.

Protams! Tagad esam vienā Kuldīgas novadā, bet agrāk tie bija trīs ar dažādām vajadzībām. Lielākais lepnums ir radošais kvartāls Kuldīgā, Kaļķu ielā, – tur darbojas daudz projektu realizētāju. Prieks arī par gides Ingas Trumšiņas ekskursijām pilsētā ar elektroautobusu *Rumbabuss* – ir dzirdēts daudz labu atsauksmju. Arī pati biedrība *Darīsim paši!* ir liels projekts uz noteiktu laiku ar noteiktu finansējumu. Mums tāpat jāatskaitās par katru centu un par rezultātiem.

Un tu atskaities jau piecus gadus?

Jā (smejas), katru trimestri. Esmu sapratusi arī to otro pusi, kura tās atskaites prasa. Sākumā gan ļoti protestēju, *uzvilkos*. Kad sāku strādāt, pēc pirmajiem maksājuma pieprasījumiem noliku sev mērķi – lai man būtu kāds maksājuma pieprasījums, kurā nav iebilžu no Lauku atbalsta dienesta. Pēdējie trīs bijuši bez iebildēm. Bet bija vajadzīgi pieci gadi (smejas).

Ko darīji pirms tam?

Katru reizi, meklējot darbu, esmu izvēlējusies sev nezināmu nozari. Kuldīgas domē sāku

strādāt būvvaldē. No būvniecības nesajēdzu neko – mācījos strādājot. Pēc tam gadus 12 arhitektes Diānas Zalānes birojā biju sekretāre, biroja vadītāja, grāmatvede. Paldies darba devējiem, ka to ļāva, jo arī grāmatvedību sāku no nulles.

Pārāk daudz gadu strādājot vienā darbavietā, cilvēks nonāk zināmā rutīnā. Tāpēc sāku skatīties uz jauniem izaicinājumiem. Biedrībā *Darīsim paši!* projektu valoda, nacionālais attīstības plāns, lauku attīstības programmas – tā bija pavisam cita pasaule. Sākums jebkurā darbā nav viegls. Bet mācoties prasmes var apgūt.

Bet kāda ir tava specialitāte?

Sociālo zinātņu bakalaura grāds psiholoģijā. Nevienu mirkli gan neesmu tajā strādājusi.

Kas biedrībā rada gandarījumu?

Gandarījums ir tad, kad, ejot pa Kuldīgu vai braucot citur pa novadu, redzu, kā daudzi spējuši *LEADER* naudu ieguldīt. Viņi nes Kuldīgas vārdu. Es uzskatu: kaut kur dodoties, jābrauc ciemos ar Kuldīgas kūkām, Kuldīgas kafiju, Kuldīgas alu un vēl citām lietām, kas tiek šeit ražotas. Mēs organizējam procesu, lai naudu savai teritorijai saņemtu no Zemkopības ministrijas. Bet lielāko smagumu iznes uzņēmēji un sabiedriskā labuma projektu īstenotāji.

Vai pati esi kuldīdzniece?

Jā. Padzīvoju arī Ventspilī un gadu nolauzu Rīgā, tad atgriezos. Domē bija izsludināts konkurss, izturēju un sāku strādāt.

Tava māsa Aiva Birbele ir dramaturģe, sieviešu standapa meistare. Abas esat mācījušās vienā skolā – Kuldīgas 1. vidusskolā. Vai bērnībā daudz blēņojāties, spēlējāt teātri?

Ar māsu man ir 11 gadu starpība. Ja kāds jautā, kā varu sadzīvot,

Birbeles Jāņos: māsa Aiva, viņas meita Elza un Ieva.

Ievai patīk garās pastaigās vērot, kā mainās daba. Draudzenēm pieder samoježu audzētava, un nereti Ieva dodas pastaigā ar suņiem, šoreiz kopā ar Blēru, Koko un Aleksu.

man nav atbildes. Kad gāju 1. klasē, māsa aizbrauca mācīties Rīgā. Viņa kļuvusi par īstu rīdzinieci. Dažreiz krīt uz nerviem (smejas), tomēr māsa ir ļoti tuvs cilvēks. Nekad par kādām lietām, piemēram, lellēm, nav bijis jāstrīdas. Nekad neesmu dzirdējusi pārmetumus, ka agrāk viņai vajadzēja mani pieskaftīt. Taču ir gadījums, ko atceramies. Dzīvojām tā sauktajā elektrīku mājā tagad Virkas ielā, netālu bija upīte. Ziemā – nezinu, tīšām vai netīšām – māsa mani ar ragaviņām iestūma upītē. Šo viņai vienmēr atgādinu. Tā ir mana vienīgā sāpe no mūsu dzīvošanas kopā.

Ja mūs abas jāsālīdzina, tad ar humoru viss ir kārtībā. Māsa ir radošāka, un, tikai nedzīvojot rāmjos, var kaut ko radīt. Savukārt es esmu sistēmas cilvēks. Par to nekaunos – man patīk kontrolēt. Esmu cilvēks-kalendārs.

Ar ko aizrāvēs skolas laikā?

Esmu beigusi arī mākslas skolu, un tur diplomdarba vadītāja bija Inese Slūka, tagad maketētāja *Kurzemniekē*. Gadus desmit deju modernās dejas pie Noras Kareles. Dejošana iedeva zināmu rūdījumu. Skolotāja bija stingra: jāievēro disciplīna, mugurām jābūt taisnām. Vislielākā sajūsma bija, dodoties Priedainē pie šuvējas, kura dejām darināja tērpus. Man visas kleitas saglabājušās – ik pa laikam uz tām paskatos. Tagad bez aizķeršanās pirmos soļus varu nodejot tikai ča-ča-ča. Vissāpīgāk bija vidusskolā saņemties un skolotājam pateikt,

ka vairs nedejošu, jo mainījās prioritātes. Nebiju vislabākā, bet mūsu pāris sacensībās ieguva arī godalgas.

Ar ko tagad aizpildi brīvo laiku?

Pirms desmit gadiem iestājos pirts skolā Liepājā. Satiekoties ar citiem, pavērās cita izpratne par dzīves kvalitāti, sapratne, ka var darīt arī citādāk. Daudzi no grupas kļuva par Latvijā zināmiem pirtniekiem. Es reti rīkoju pirts rituālus, vairāk aizrāvos ar masāžu. Tas ir hobijs. Pārlicinājos, ka, ļaujot rokām strādāt, ne par ko nedomāju, iztīru galvu no domām. Nevar masēt un domāt, kā samaksāt rēķinu.

Šogad nolēmu, ka jāsāk skatīties arī no medicīniskās puses, un iestājos Rīgas Stradiņa universitātē, kur apgūstu ārstniecisko masāžu. Mācības notiek piektdienās un sestdienās. Pagājuši divi mēneši, un man jau *jumts aizbraucis*, bet jāmacās divi gadi. Izkritu pēdējā kontrol darbā, jo ilgi neesmu mācījies tik nopietni. Darbu labot jau var, bet pašapziņa sašķobījies. Kamēr apstākļi ļāva, tikāmies klātienē. Tagad mācīt masāžu attālināti pasniedzējam ir izaicinājums.

Kur tu vislabāk atpūties?

Pēdējā laikā ar vienu no draudzenēm ejam pa Mežvaldes apli: sākam no Kuldīgas, tad pa Vilkaču ceļu un pēc tam pa šoseju atpakaļ. Tā ir mana vislabākā pastaigu taka: esam gan mežā, gan pilsētā. Ejot var vērot, kā mainās gadalaiki.

Bez kā nav iedomājama tava ikdiena?

Bez kafijas – esmu kafijas maniaks. Vēl man patīk ļoti patīk. Pirms gada sāku pie Gunta Niedoliņa mācīties spēlēt kokli. Akordus zinu, māku notīs uzrakstīto nospēlēt. Liels bija pārsteigums, ka kokli var spēlēt ikviens. Man nav muzikālās dzirdes, tomēr dzirdu, ja esmu ko nospēlējusi nepareizi.

* *LEADER* – no franču valodas frāzes pirmajiem burtiem: *liaison entre actions de développement rural* (saikne starp lauku attīstības darbībām). Tā ir koordinēta darbība, kas rosina lauku problēmām meklēt jaunu pieeju, uzlabot cilvēkiem dzīvi, ietverot ekonomisko, sociālo un vides aspektu.

Inta Jansone, personīgo arhīvu foto

„KĀPĒC POTĒTIES? Lai pasargātu sevi un citus”

Vakcīna – biļete ilgam mūžam

„Ja kāds šaubās, vai veselības dēļ var potēties, jārunā ar speciālistiem. Mēs taču salūzušu auto nevedam pie friziera – braucam uz servisu,” saka kuldīdzniece Kristīna Ansone.

„Potējos jau maijā,” saka KRISTĪNA ANSONE, Kuldīgas novada domes deputāte un uzņēmēja.

„Pirms tam aprunājos ar ģimenes ārsti, arī citiem mediķiem. Redzot, cik daudz cilvēku apkārt ir slimuši, es to negribu piedzīvot. Ģimenē nolēmām vakcinēties.

Saka, ka pēc potēšanās ir sekas, bet arī pēc kovida tādas ir, turklāt diezgan smagas, un tās var būt arī paliekošas. Zinu cilvēkus, kuri slimuši ļoti smagi un kuri pēc tam, kad varēja, gāja vakcinēties. Kolēģis, ar kuru kopā strādāju Čehijā, kovidu izslimoja pirmajā viļņā. Viņš vakcīnu gaidīja. Līdz tai dienai bija atlikusi nedēļa, bet viņš ar kovidu saslima otro reizi. Tagad viņam ir gandrīz pilnīga muskuļu atrofija – muskuļi neklausā, un viņš nevar paelpot. Tāpēc vakcīna ir biļete ilgam mūžam.

Kāpēc cilvēki nepotējas? Ir tāda *veselības klīnika*, kas saucas *Facebook*, un tajā ir daudz dezinformācijas, aktīvi darbojas antivaksēri. Cilvēkiem vajadzētu informāciju izvērtēt. Nu, nevar vienā dienā visi kļūt zinoši medicīnā, tapt par zinātniekiem un skaidrot, kas ir kaitīgs un kas ne. Tā ir liela atbildība. Ja dezinformatoriem

kāds notic un ar viņu notiek nelaime, tad guļ slimnīcā, pieslēgts pie aparātiem. Vai dezinformatori var gulēt mierīgi?

Ar vīru esam uzņēmēji un šajos apstākļos izvēlamies strādāt mazos objektos – lielos neņemam. Situācija ir dinamiska. Visu laiku nodrošināt konkrētu darbinieku skaitu nav iespējams. Cilvēki saslimst, citi ir kontaktpersonas. Vairāki bija pret vakcinēšanu, tomēr pārdomāja un potējās.

Arī ģimenē esam piesardzīgi – izvairāmies no liekas iešanas vai braukšanas, ievērojam māsēdi. Mācīties attālināti gan ir sarežģīti. Mājās mācās vecākā meita, es studēju. Nevar salīdzināt ar tiem ieguvumiem, kādi būtu klātienē. Attālinātā mācīšanās ir krīzes variants. Daudz jāiesaistās vecākiem. Tas psiholoģiski ir smags laiks.

„Nepotētais nesaprātis tik ilgi, kamēr neuzkāps pats uz sava grābekļa. Varbūt vajag aprunāties ar mediķiem, kuri cīnās par kovida slimnieku dzīvību. Ieklausīties slimnieku sacītajā: „Dakter, glābiet mani!””

Domāju, ka pēc māsēdes apstākļi ļoti neuzlabosies, jo cilvēki turpina iet un darboties. Vakcinācijai aptvere palielinās, bet tik intensīvi tā ir tikko sākta. Uzlabojumus varētu gaidīt ap decembra vidu. Būtu jau labi, ja vakcinētajiem ļautu drošajā režīmā doties savās gaitās.”

Pietrūkst izpratnes

„Pati esmu potēta. Kad sākās pandēmija, meklēju informāciju un lasīju, ko par to saka mediķi. Vakcīna ir vienīgā, kas mūs var glābt. Tiklīdz bija iespēja, tā gāju,” teic studente LĪVA VAIVADE.

„Man grūti saprast, kā cilvēki, kuriem nav atbilstošas izglītības, var iestāties pret to, ko radījuši zinātnieki un ieteikuši mediķi,” saka kuldīdzniece, starptautisko attiecību studente LĪVA VAIVADE.

„Vēlētos mudināt cilvēkus vairāk iedziļināties, izprast, kāpēc vakcinēties ir tik svarīgi. Ieteiktu klausīties nevis kliegātājos par to, ka viss ir slikti, bet mediķos un citos speciālistos, kuri ikdienā strādā slimnīcās, rūpējas par kovida slimniekiem. Saprast, kas notiek ar tiem, kuri nevakcinējas.

Esmu lasījusi par cilvēkiem, kuri pēc pārslimošanas atvainojas, ka nav potējušies agrāk, nav sapratuši situācijas nopietnību. Tiem, kuri pret vakcinēšanos iebilst, nav izpratnes par situāciju. Antivaksēri runā ļoti skaļi un spēj sev apkārt pulcināt arvien vairāk cilvēku. Man liekas, ka tie, kuri izvēlas nepotēties, protestē principā pēc. Varbūt tās ir bailes, ka kopš dzimšanas saņemam daudz pošu, bet varbūt tomēr protests pret politiķiem?

„Esmu lasījusi par cilvēkiem, kuri pēc pārslimošanas atvainojas, ka nav potējušies agrāk, nav sapratuši situācijas nopietnību.”

Daudz nepatiesas informācijas tiek izplatīts feisbukā. Cilvēki šiem stāstiem notic, izplatot tālāk. Ja kāda slavenība pasaka – jāvakcinējas, nu jau ar to vairs nepietiek.”

Lai nebūtu skumjo atvadu

„Potējos tāpēc, ka apzinos: nedrīkstu pakļaut riskam mūsu vecāko paaudzi, un baznīcā tā ir lielākā daļa,” saka priesteris Andris Vasiļevskis.

„Saviem draugiem varu pateikt tikai to, ka gribu ar viņiem kopā dzīvot, nevis viņus izvadīt,” saka katoļu priesteris ANDRIS VASIĻEVSKIS, kurš pats ir potējies, citādi nevarētu pildīt aicinājumu – būt garīdzniekam.

„Mani kā priesteri satrauc bezpalīdzība, ko jūtu, kad stāvu zārka priekšā un zinu, cik šis cilvēks bijis talantīgs, vairākkārt novērtēts ar augstu apbalvojumu, vēl spēka gados, varēja iet un darīt. Tas ir tik skumji. Skaidrs, ka visi reiz nomirsim. Bet es negribu nomirt smagi. Man bijusi astmatiska alerģija – nevienam nenovēlu to piedzīvot.

Man paveicās – bija brīnišķīgas dakteres, kuras teica: „Andri, ja nepotēsies, nevarēsi strādāt – kalpot.” Man mediķu

atzinums bija svarīgs, jo situācija, kādēļ nedrīkstēju vakcinēties uzreiz, bija sarežģīta, tāpēc gaidīju atzinumu. Pēc tā jautājuma vairs nebija. Vēl bija svarīgi zināt, ar kuru vakcīnu. Saņēmu *Pfizer* poti.

Daudz nevakcinēto ir tāpēc, ka ir nepareiza pieeja skaidrojot. Ja sāk ar draudiem vai kādām manipulācijām, tas panāk pretēju efektu. Domāju, ka pēc māsēdes situācija strauji neuzlabosies. Cilvēki ir bezatbildīgi, un te ir redzams rezultāts. Biju Rīgā, braucu garām lielveikalam – tur simt metrus gara rinda, cilvēks pie cilvēka. Labi, ir laukā, bet vai zinām, ka visi rindā stāvošie ir veseli? Un tā ir visur – tiek veidotas rindas.

„Cilvēki prasa padomu: vakcinēties vai ne. Varu viņiem pateikt savu pieredzi: man iekšēji ir iestājies liels miers.”

Mans pienākums ir katru dienu svinēt svēto misi. Eju un svinu savus dievkalpojumus. Tas ir mans pienākums. Jātur rūpe par tiem, kas ir nomodā par mūsu veselību.”

Ja vien cilvēki to redzētu...

„Es aicinu ikvienu neticīgo būt atbildīgam par tiem ticīgajiem, kuri ir vakcinējušies, – mūsu kopīgās puļa imunitātes iegūšanai,” saka Saldus veselības centra vadītāja Nellijs Kleinberga.

„Tiem, kuri nevakcinējas vai vēl šaubās, vajadzētu radīt iespēju paskatīties uz tiem pacientiem, kuri slimnīcās nokļūst pat pēc kovida aktīvās fāzes. Redzēt, kādas mokas ir un ko viņi pārdzīvo,” saka Kuldīgas novada domes deputāte, Saldus veselības centra valdes priekšsēde NELLIJA KLEINBERGA.

„Pieļauju, ka neticība ir liela tikmēr, kamēr tas neskar tuviniekus. Līdz tam daudzi situācijas nopietnību neizprot. Ja vēlaties, lai jums ir labi, tad to pašu vēliet arī kaimiņam! Kopā būs daudz labāk. Tā nav tikai kovida situācijā, bet arī ikdienā.

Ja nostāja pret vakcinēšanos ir tik strikta, tad vajag tādām būt līdz galam: ja jau netic zinātnē, tad neizmanto arī citus medicīnas pakalpojumus, arī poti, piemēram, pret ērcu encefalītu. Runājot to cilvēku izpratnē, kuriem vakcinēšanās ir ļaunums, jāsaka: tagad, kad slimība skar

pasauli, ne jau tikai Latviju vien, jāizvēlas mazākais ļaunums.

Esmu potēta. Kad pirms gada sākās medicīnu vakcinācija, biju no tām, kas ilgi domāja: vai man to vajag. Ikdienā nesmu farmācijas un medicīnas biznesa atbalsītāja – cenšos sevi ārstēt vairāk ar homeopātiskiem un netradicionālās medicīnas līdzekļiem. Bet neaizmirstu arī to, ka kopā ar profesionālu medicīnu rezultātu var sasniegt ātrāk.

Ilgā svārstījos, taču viedokļos neklausījos, jo uzskatu, ka katrs pats to var izvērtēt. Saviem tuviniekiem arī neko neuzspiedu. Mamma bija pirmā, kura lūdza, lai viņu potē. To izvēlējās arī pārējie mājnieki. Mana meita šajā laikā gaidīja bērniņu un deviņus mēnešus nepotējās. Mazdēliņam tagad ir divi mēneši, un meita aizgāja vakcinēties.

„Ja jums ir izglītota cilvēka saprāts, lasiet informāciju zinātniskos izdevumos! Tur plusi un minusi apskatīti no dažādām pusēm.”

Ikdienā redzu, ka tie, kuri ir vakcinēti, saslimstot ar kovidu, pārslimo vieglāk. Ir skumji, kad no man zināmu cilvēku loka pēkšņi pāris dienu laikā aiziet kāds, kurš nav potējies.”

PASAULĒ

Kas tā par vietu? 37. kārtā

Izmantojot divus attēlus un nelielu informāciju par kādu pasaules vietu vai objektu, mēģini atpazīt, kā to sauc!

Romas katoļu baznīcas katedrāle, kuras celtniecība sāka 1075. gadā, bet pabeigta 1211. gadā. Tā celta romānikas arhitektūras stilā ar vēlāk pievienotiem gotikas un baroka elementiem. 1985. gadā katedrāle kopā ar vecpilsētu iekļauta UNESCO pasaules mantojuma sarakstā. 2007. gada 31. decembrī atzīta par vienu no 12 šīs valsts dārgumiem. Tā ir viena no trīs zināmajām baznīcām pasaulē, kas uzcelta virs Kristus apustuļa kapavietas. Šeit apglabāts Svētais Jēkabs. Kopš agrajiem viduslaikiem katedrāle bijusi svētceļojuma galamērķis. Kā to sauc, un kur tā atrodas?

Atbildi gaidām līdz 4. novembra 11.00, to sūtīt konkursam *Pasaules pazinējs, Kurzemiekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai iemest redakcijas durvju pastkastē.

36. kārtas atbilde: Azoru salas, Portugāle.

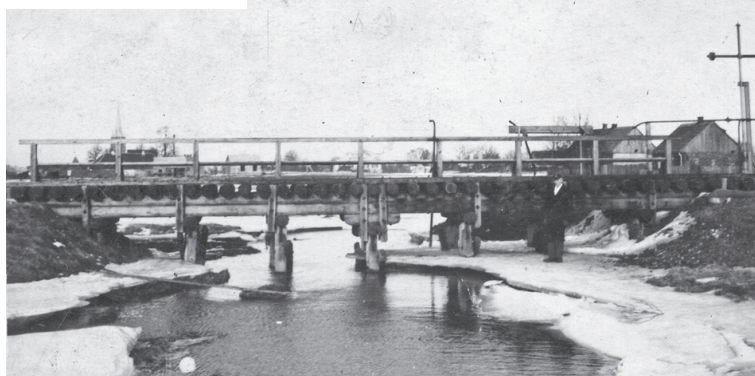
Pareizi atbildējuši: Ausma Kreidere, Gunta Grundmane, Ingars Neimanis, Inese Midrijāne, Daina Gerente, Indra Grandava, Gunta Folkmane, Vineta Kondraņicka, Vilnis Bēniņš.

Konkursu atbalsta veikals *Cikāde*.

VĒSTURE

Kurzemieks sadarbībā ar Kuldīgas novada muzeju piedāvā konkursu, kas liek papērt vēsturi vai vienkārši atcerēties dažādus notikumus Kuldīgas novadā.

37. jautājums

Kas tas par tiltu, un kur tas atradās?

Atbildi un, ja ir, arī atmiņu stāstu par attēlā redzamo līdz 4. novembra 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv.

36. jautājuma atbilde: Jelgavas iela.

Pareizi atbildējuši: Gunta Grundmane, Ingars Neimanis, Daina Gerente, Maija Viļuma.

FOTOKONKURSS

Kas šajā attēlā ir citādāk? Atrodi neatbilstības!

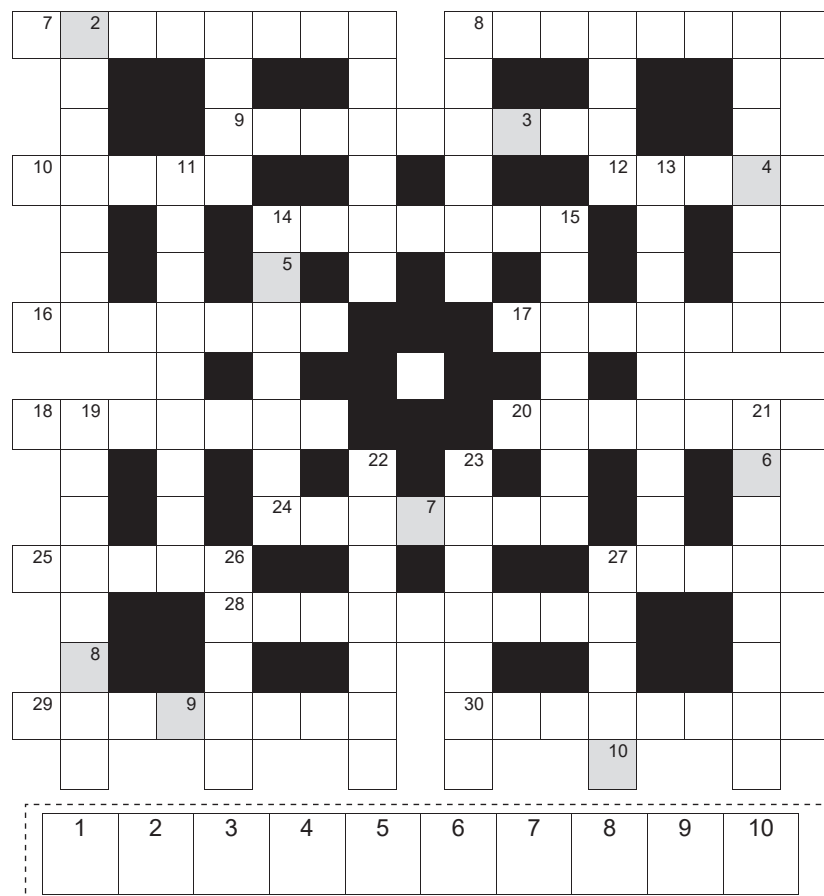
Konkursu atbalsta

Atbildes līdz 4. novembra 11.00 sūtīt e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv vai fotoattēlu, izgrieztu no laikraksta, sūtīt redakcijai 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemest redakcijas vēstuli kastītē.

Pareizi atbildējuši: Ausma Kreidere, Gunta Grundmane, Ingars Neimanis, Velta Višņevska, Daina Gerente, Indra Grandava.

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Risinājumu gaidām līdz 4. novembrim.

Horizontāli. 7.Cita autora darbs, kas tiek uzdots par savu, publicēts ar savu vārdu (dsk.). 8.Raksturīgs senatnei, saistīts ar to. 9.Senāk lietoti, segti četrriteņu rati. 10.Karaspēka vadības orgāns. 12.Franču rakstniece (1804–1876), romāna *Konsuela* autore. 14.Kādas palmas augļi. 16.Decimāllogaritmā daļa aiz komata. 17.Smags, liels āmurs. 18.Nekustīgas, pārakmeņojušās. 20.Tradicijas vai priekšrakstu noteikta darbība, darbību kopums. 24.Katoļu klosteris ar tam piederošajiem īpašumiem. 25. Iekārtu, ierīču reģistrācijas dokumenti, kuros ir fiksēti galvenie dati. 27.Mājlopi. 28.Karaspēka daļa vai apakšvienība, kas virzās aiz galvenajiem spēkiem un apsargā tos. 29.Liela storu dzimtas zivs ar augstvērtīgu gaļu. 30.Krodziņi Itālijā.

Vertikāli. 1.Kustību lokanums, vijīgums, arī harmoniskums. 2.Grēksūdze. 3.Milzis, milzīgs organisms. 4.Vingrošanas rīks muskuļu attīstīšanai. 5.Novecojis kukurūzas apzīmējums. 6.Ķildas, trači. 11.Barbariska cilvēku sodīšana – sišana ar nūju pa kāju pēdām un muguru. 13.Tilti pāri dziļām gravām, aizām. 14.Zaudējumu aprēķins kuģa avārijas gadījumā. 15.Zāles, kas izgatavotas no ārstniecības augiem. 19.Apdedzināts krāsainais māls un ar glazūru nepārklāti izstrādājumi no tā. 21.Lūpziņu dzimtas augi, no kuru ziediem iegūst smaržīgu eļļu, ko lieto parfimērijā. 22.Slīpētas dārgakmeņu skaldnes. 23.Ļoti ciets, caurspīdīgs, bezkrāsas dārgakmens. 26.Zemei tuvākā zvaigzne. 27.Pakaļējās, pagarinātās daļas priekšmetiem, ierīcēm.

Pareizā atbilde: KOLPORTIERIS: cilvēks, kas pārdod preces (piem., grāmatas), iznēsājot tās pa mājām, darbavietām, satiksmes līdzekļiem; avižu pārdevējs uz ielas; apkārtejojošs sprediķotājs, kas pārdod reliģisku literatūru.

Atbildes

Horizontāli. 1.Kvazārs. 6.Gantija. 10.Okija. 11.Amadiss. 12.Larnaka. 13.Īdas. 14.Templis. 15.Čada. 18.Slita. 20.Kelpi. 22.Amida. 24.Autolīks. 25.Veidzeme. 27.Galds. 29.Sunna. 30.Vēdas. 33.Iļģi. 34.Obskūrs. 37.Āmte. 40.Omniums. 41.Kailāda. 42.Tetrs. 43.Skataka. 44.Ezerala. **Vertikāli.** 1.Kasīrs. 2.Avasahi. 3.Āris. 4.Soste. 5.Eiropols. 6.Galli. 7.Noro. 8.Iravadi. 9.Abakana. 16.Kalluss. 17.Bandava. 19.Lauda. 20.Kokss. 21.Imera. 23.Domra. 26.Anakrota. 27.Gaijots. 28.Legenda. 31.Dammāma. 32.Sietava. 35.Basta. 36.Rekse. 38.Auda. 39.Fide.

Pareizi atbildējuši: Gunta Grundmane, Daina Gerente, Velta Višņevska, Gunta Vāciete, Bruno Mekšs, Vilnis Bēniņš.

Atminējumu, izgrieztu no laikraksta, sūtiet uz redakciju *Krustvārdu mīklu konkursam, Kurzemiekam* 1905. gada ielā 19, Kuldīgā, LV-3301, vai iemietiet redakcijas vēstuli kastītē!

Uzvarētājam dāvāna gādāta sadarbībā ar salonveikalu *Akcent's*.

ERUDĪTS

Atbildi meklējiet kādā no *Kurzemieka* numuriem un līdz 4. novembra 11.00 sūtiet e-pastā: konkursi@kurzemnieks.lv!

Kā sauc grāmatu, ko sarakstījis mācītājs Viesturs Pirro?

Iepriekšējā jautājuma atbilde: audēja Daiga Jansone vada Kuldīgas Tautas lietišķās mākslas studiju *Varavīksne* un pulciņus Padūrē un Alsungā.

Pareizi atbildējuši: Gunta Grundmane, Ingars Neimanis, Daina Gerente, Velta Višņevska, Indra Grandava, Ausma Kreidere, Gunta Folkmane.

Konkursu atbalsta veikals *Pindzele*.

PĀRDOD

SIA Vēvers ražo un piegādā priedes **KOKSNES** produkciju: skaidu briketes (165 EUR/paleta), šķeldu, mizas, skaidas, klucīšus (70 EUR/1,3 m³ Big Bag). Tālr. 26651831.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, ar visu piegādi Kuldīgā 156,80 eiro par paleti. Tālr. 20331463.

SIA AJG plus – sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

MALKU maisos, kravās. Tālr. 26544462.

MALKU maisos. Tālr. 24222243.

Sausu alkšņa **MALKU**. Tālr. 26383529.

Sausu **MALKU**. Tālr. 29254530.

12 mēn. vecas brūnas un baltas **DĒJĒJVISTAS**. Bezmaksas piegāde, pērkot 10 gab. un vairāk. Tālr. 24976880.

DAŽĀDI

Sertificēta būvfirma ar pieredzi veic **DAŽĀDUS BŪVDARBUS, DOKUMENTĀCIJAS NOFORMĒŠANU**. Tālr. 29705025.

SILTINĀM mājas ar ekovāti, granulām un termoputām. Tālr. 26748235.

Sertificēta **TAKSATORA** pakalpojumi: meža inventarizācijas lietu izgatavošana; mežaudzes novērtēšana; cirsmu dokumentācijas sagatavošana; īpašuma robežu, kupicu ierīkošana un atjaunošana; bezmaksas konsultācijas. Tālr. 25731315.

Tīra **AKAS**. Tālr. 20499788.

VĒLAS ĪRĒT

2 pensionāri meklē **DZĪVESVIETU** ar malkas apkuri Skrundas vai Kuldīgas apkārtnē. Tālr. 29444152.

PATEICĪBA

Miļš paldies visiem par atbalstu, atvadoties no Jepatas.

Perkunu ģimene

PĒRK

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 20294598.

Investīciju fonds pērk mežu **ĪPAŠUMUS**, cirsmas un lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Tūlītēja samaksa – ātra īpašuma izvērtēšana. Tālr. 25396390.

Z/s SMAIDAS pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA **AIBI** iepērk gaļas šķirnes krustojuma buļļus, teles eksportam. Liellopus, jaunlopus, teļus, jērus, zirgus kaušanai. Kautsvārā, dzīvsvārā. Paaugstinātas cenas, apjoma piemaksas. Bioloģiem augstākās cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tālr. 20238990.

Briežu **RAGUS**, brauc pakal. Tālr. 29886349.

VAJADŽĪGI

SIA **Kuldīgas komunālie pakalpojumi** (56103000221) **AICINA DARBĀ**: namu apsaimniekotāju (atalgojums: 887–970 EUR bruto); otrreizējo izejvielu šķirotaļu (atalgojums: 500 EUR bruto). Vairāk par vakancēm: www.kkp.lv, pa tālr. 26771586.

REDZES TELPA

Redzes Telpa turpina darbu, ievērojot visus epidemioloģiskos drošības pasākumus.

Esam atvērti ikvienam klientam un parūpēsimies par jūsu redzes kvalitāti.

Darba laiks:
pirmdien–ceturtdien 9.00–18.00
piektdien 9.00–16.00
sestdien, svētdien – slēgts.
Tālrūnis: 63322781.

Adrese: Piltenes iela 10, Kuldīga.
Uz tikšanos!

Redzes Telpas kolektīvs

LĪDZJŪTĪBAS

*Aiziet var, bet nemūžam tik tālu,
Lai caur ziediem un puteņu vāļiem
Neskanētu atmiņu balss.*

/Rainis./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Gunai Bentei ar ģimeni, māmiņu un vecmāmiņu mūžībā pavadot.

Kaimiņi Amatnieku ielā

*Viss aizgājis, kas izdzīvots nu bij,
Nu dvēselīte debesīs sev jaunu
ligzdu vij.*

/J.Jaunsudrabiņš./

Izsakām līdzjūtību Ivetai Štorhai, no mammās atvadoties.

Vārmes pagasta pārvalde

*Ir pēdējais mūža cēliens beidzies,
Ar dzērvju kāsi uz debesīm steigzies.*

/V.Kokle-Līviņa./

Skumju brīdī esam kopā ar mūsu bijušā kolēģa **DAIŅA LANCMANA** piederīgajiem.

Zivju audzētavas **Pelči** kolektīvs

Izsakām līdzjūtību Miervaldim, Meinardam, Veltai un pārējiem tuviniekiem, māsu **DZINTRU** mūžībā pavadot.

Zenta, Andris

*Pār tevi smilšu klusums klāts,
Vien palieka atmiņas un tava mūža
stāsts.*

/J.Rūsiņš./

Izsakām līdzjūtību Miervaldim un ģimenei, māsu **DZINTRU** zemes klēpī guldot.

Helga un Jānis

Izsakām līdzjūtību Žannai un mazdēlam, no omās atvadoties.

Monta, Marija, Valija, Megija,
Džeralds

*Cik gājums garš man nolemts bij,
Tik šajā saulē noiets ir.*

/Ā.Elksne./

Izsakām līdzjūtību Ainai Valkovskai, brāli mūžībā pavadot.

Inīta, Gunta, Zenta, Gunta

*Noriet saule vakarā,
Sidrabiņu sijādama;
Aiziet dusēt māmuliņa
Baltā smilšu kalniņā.*

/T.dz./

Visdziļākā līdzjūtība Dacei un Normundam, māti zemes klēpī guldot.

Pūpolu mājas iedzīvotāji

*Noriet saule vakarā,
Sidrabiņu sijādama;
Aiziet dusēt māmuliņa
Baltā smilšu kalniņā.*

/T.dz./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Dacei Grullei, mammu mūžībā pavadot.

Veikala **Vārpiņa** kolektīvs

*Aiz tevis dzīvība un gaisma paliek,
Un atmiņas kā krāšņs zieds.*

/J.Silazars./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Dacei Grullei, mammu zaudējot. Līdzjūtība tuviniekiem.

Vārmes pamatskolas
klasesbiedri

*Daudz darbiņi padarīti,
Daudz solīši iztecēti;
Lai nu mīļi Zemes māte
Pārklāj savu seģenīti.*

/T. dz./

Izsakām līdzjūtību Andrim un Vinetai Rozēm, mammīti un omīti mūžībā pavadot.

SIA **Balza** kolektīvs

*Aiz tevis dzīvība un gaisma paliek,
Un atmiņas kā krāšņs zieds.*

/J.Silazars./

Vissirsnīgākā līdzjūtība **MĀRĪTES STRĀDNIECES** tuviniekiem, viņu mūžības ceļā pavadot.

Zibens ielas kaimiņi

*Gan zināju tās dieniņas,
Kad bij ieti darbiņā;
To dieniņu nezināju,
Kad būs ieti aizsaule.*

/T. dz./

Visdziļākā līdzjūtība ģimenei un piederīgajiem, **VITAUTU MATEIKU** smiltainē izvadot.

Jānis, Miķelis, Lauris, Voldemārs,
Egils, Mudīte

Mūžībā aizgājusi
GAIDA LIPARTE

(12.10.1938. – 27.10.2021.).
Pavadīsim trešdien, 3. novembrī,
13.00 Meža kapos.

Māsa

Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk – Padome) paziņo, ka konkursā *Apraides tiesību piešķiršana radio programmas veidošanai vai apraides aptveršanas zonas palielināšanai* **Skrundā 88,1 MHz frekvencē ir pieteicies viens pretendents – AS RADIO SWH**, reģ. Nr. 40003125825.

AS RADIO SWH programmas pamatnosacījumi – programmas nosaukums **Radio SWH Rock**, programmas formāts – informatīvi muzikāls, mērķauditorija – rokmūzikas cienītāji vecumā no 20 līdz 60 gadiem, ziņas – vismaz 180 minūtes nedēļas raidlaika, neatkarīgo producentu veidotie raidījumi – līdz 10% nedēļas raidlaika, retranslācija – līdz 10% nedēļas raidlaika, valoda – latviešu, finansiālā nodrošinājuma avoti – **AS RADIO SWH** līdzekļi.

SVEASKOG
BEZ MAKSAS atfira no krūmiem
laukus un citas aizaugušas platības.
PĒRK zarus, cirsmu atlikumus,
šķeldojamo materiālu.
☎ 25 622 293 (Āris)

Lasi mūs arī
internetā:

www.kurzemnieks.lv/

DĀRZĀ

Sargāt tālredzīgi

Ziemai jāgatavojas jau tagad. **Padomus sniedz Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Kuldīgas biroja augkopības speciālists Edgars Cirša.**

Kādu mulču likt?

Vislielākos postījumus aukstajā gadalaikā var nodarīt kailsals, kad temperatūra ir krietni zem nulles, bet zemei nav sniega segas. Tāpēc vēlams koku apdobs mulcēt vai vismaz atstāt mazliet veģetācijas, kas augsni un koku saknes piesedz. Mulcēt vislabāk ar skujkoku šķeldu. Nevajadzētu izmantot tādu, kas iegūta no augļu kokiem, jo līdzīgs nāk dažādu slimību risks. Mulču

nedrīkst likt tieši pie stumbra – jāatstāj vismaz 10 cm, jo tajā patīk dzīvoties pelēm, kas var nograuzt kokiem mizu. Apdobē nedrīkst atstāt arī ļoti lielu zāli, jo arī tā pelēm ir patīkama mājvieta.

PRET ZAĶIEM UN STIRNĀM

Dārzu apdraud arī zaķi un stirnas. Ja dārzā koku ir daudz, visvieglāk ir visam apkārt apvilkt pīto stieplu žogu. Ja ziemā sasnieg bieza sniega kārtā, tad gar žogu tā jāattīra, lai dzīvnieki nepārlektu pāri. Dārzā, kurā koku maz, stumbrus var aptīt ar avīzēm, niedrēm, salmiem vai skujām. Šāda metode pasargās tikai stumbru – sānzari būs neaizsargāti.

Atšķirībā no žoga, ko var ierīkot jau tagad, stumbrus labāk aptīt neilgi pirms sala. Pavasarī jebkurš materiāls jāņem nost.

Tagad ir pieejami plastmasas aizsargi, ko var aplikt ap stumbru. Tos var turēt visu cauru gadu. Ja skāde tomēr nodarīta, vēlams to pamānīt pēc iespējas ātrāk. Bojātie zari, visticamāk, būs jānogriež. Ja bojāts stumbrs, to vietu vajag nosmērēt ar brūču ziedi vai lerānu.

VAJAG NOKAĻĶOT

Saules kaitējuma ietekme izpaužas ziemas otrajā pusē, kad ir sniegs un koki guļ mierā. Spīdot uz sniega, stari ar lielu intensitāti

atstarojas tieši uz stumbru. Tas sarkarst, sula sāk cirkulēt, bet pēc saules norietēšanas stumbrs ļoti strauji atdziest, un miza pārplīst. Pasargāt var, stumbrus nokalķojot baltus. Ja apkārt tītas avīzes vai cits materiāls, tad kalķot nevajag. To vajag darīt rudenī siltā, saulainā dienā, kad kokiem sāk birt lapas. Visbiežāk izmanto krītu, dzēstos kalķus vai balto krāsu; ir arī gatavi maisījumi. Ja koku ir ļoti daudz, var kalķot tikai stumbrā rietumu pusi, kur miza plīst visbiežāk.

IZNĪCINĀT SLIMĪBU PERĒKLI

Koku lapās pārziemo daudz slimību: ābeļu kraupis, kaulēnkoku

sausplankumainība, kaulēnkoku lapbire u.c. Mazos dārzos lapas var savākt un sadedzināt, bet lielos tas nav reāli. Kaulēnkokiem agri pavasarī lapas ar potenciālo infekciju var iefrēzēt augsnē, kur tās arī sadalīsies. Turpretī pundurābelēm augsnes frēzēšana nav iespējama.

Ābeļu dārzos vēl rudenī, kad temperatūra zem +5 grādiem, var izsmidzināt 5% karbamīda šķīdumu. Tas veicina lapu sadalīšanos un samazina iespēju slimībām pārziemot. Šo šķīdumu drīkst smidzināt virsū arī citiem kokaugiem. Pēc tam noteikti jāmazgā traktors, jo slāpekļis veicina koroziju.

Sagatavojuši **Daina Tafelberga**

INTERESANTI

Karstums vairo karstumu

Masačūsetas tehnoloģiju institūta pētnieki ASV norāda, ka klimata pārmaiņas – sausums, karstuma rekordī, ugunsgrēki, vētras – tikai rada vēl lielāku karstumu. To izraisa oglekļa dioksīds, kas nonāk atmosfērā, un tas vienmēr darbojas progresijā, jo zemeslodei vienmēr ir bijusi tendence uzkarst, nevis atdzist. Analizējot pēdējo 66 miljonu gadu klimatu, noskaidrots, ka vairāk bijis karstuma nekā aukstuma periodu. Piemēram, vulkāna izvirdumā atmosfērā izmestais nelielais oglekļa dioksīda daudzums dabiski paātrina vairākus ķīmiskus un bioloģiskus procesus, un uzkaršana progresē. Savukārt pirms pieciem miljoniem gadu progresijas efekts it kā izzudis, un tas sakrīt ar lielo ledāju veidošanos pie Ziemeļpolā. Zinātnieki pieļauj, ka ledus klimata svārstības līdzsvaro. Taču mūsdienās ledāji strauji kūst, un tas nozīmē, ka zemeslode pamazām atgriežas pie karstuma progresijas.

SEN

Kuldīgā

7. novembra rīts. Tūkstošiem kuldīdznieku izgāja demonstrācijā pilsētas ielās. Gājēji dodas uz pilsētas centru. Rudens saulē mirdz karogi, transparenti, lozungi – viss tas aicina ļaudis cīņā par gaišāku rītdienu. Sevišķi liksmas ir skolēnu balsis – viņu prieku neaptumšo kapitālistiskās vakardienas dzīves atcere. Toties mūsu laikmeta vecākajai paaudzei ir, ko atcerēties. No šīm atmiņām asiņo sirds... Lūk, gājieni virzās garām pastam. 1905. gadā šeit bija pilsētas cietums, kura pagalmā nošāva revolucionāros cīnītājus. Tomēr asiņainais terors Kuldīgas proletariātu nesalauza. Kolonna virzās garām pirmajai vidusskolai. Šeit Kuldīgas skolotāju semināra nelegālo marksistu veiktais darbs – *Komunistiskās Partijas manifesta* tulkojums latviešu valodā – kļuva par cīņas programmu arī daudziem Kuldīgas apkārtnes iedzīvotājiem. Orķestrim skanot, kuldīdznieki saplūst Oktobra laukumā. Mītiņu atklāj Kuldīgas rajona izpildu komitejas priekšsēdētājs E.Ceske. Solījumu turpmāk strādāt vēl labāk Kuldīgas rūpniecības kombināta kolektīva vārdā dod tā direktors I.Lapiņš. Veselības aizsardzības jomā plašu palīdzību medicīnas darbinieku vārdā apsola Kuldīgas slimnīcas galvenais ārsts H.Zandersons. Finieru rūpniecības *Vulkāns* un Kuldīgas MRS darbaļaudis izteikt kopējos vēlējumus un ieceres bija pilnvarojuši G.Doniņu un A.Serdjukovu. Svētku mītiņš beidzies. Svinīgi izskan mūzika, saplūstot tūkstošu gājēju soļu dimā. Ievadīts Padomju valsts 46. pastāvēšanas gads. Lozungi aicina: – Uz jaunām darba uzvarām, biedri!

Padomju Dzimtene 1962. gada 10. novembrī

REPORTĀŽA

Amanda Gustovska, Lauras Vilertes foto

Kā uzzināt pareizu laiku?

Svētdienas, 31. oktobra, naktī pulksteņa rādītāji bija jāpagriež stundu atpakaļ. Nākamajā dienā devāmies noskaidrot, vai Kuldīgā tas jau izdarīts un vai iedzīvotāji atcerējušies to paveikt arī saviem rokas un sienas pulksteņiem. Noskaidrojām arī to, kā cilvēki zina pareizu laiku un kādus pulksteņus izvēlas.

Evita un Tomass no Daugavpils puses atbraukuši apskatīt Kuldīgu: „Skatāmies gan rokas pulksteņos, gan telefonos. Mājās ir arī sienas pulksteņi. Tos stundu atpakaļ vēl neesam paspējuši pagriezt. Rokas pulksteņu izvēlē svarīgs izskats – to, kas iepatīkas, arī izvēlamies.”

Egija Skujiņa ar ģimeni atbraukusi no Liepājas: „Ja esam ārpus mājas, skatāmies tikai telefonā. Rokas pulksteņu mums nav, taču ir daudz sienas pulksteņu – gandrīz katrā istabā pa vienam. Varētu būt kopā ap sešiem. Mammai patīk, ka pareizu laiku var redzēt un nav jāskatās telefonā. Šonakt mājās neesam bijuši, tādēļ pulksteņi vēl nav pagriezti, ja nu vienīgi bērni mājās varētu būt to izdarījuši. Man patīk, ka telefonā laiks pārlec pats. Mans uzskats ir tāds: laiks vispār neeksistē – mēs ar savu cilvēka prātu to esam tādu pieņēmuši. Kā pierādījumu varu minēt piemēru: iesnaužamies, šķiet, uz piecām minūtēm, taču paskatāmies pulkstenī un esam nogulējuši 15 minūtes. Vai arī otrādi. Arī tad, ja steigzamies, kad atslābstu un saprotu, ka neko nevar nokavēt, laiks it kā apstājas, un visu pēkšņi var paspēt. Tas ir pierādījums tam, ka mēs varam laiku kontrolēt.”

Līga un Kristaps Kusīni atbraukuši no Rīgas: „Mums ir gan rokas pulksteņi, gan telefoni, kur laiku vaktēt. Ja telefons pie rokas, ieskatāmies tur; ja nav, tad rokas pulkstenī. To, kurš vizuāli patīk, arī izvēlamies. Praktiski jau šķiet visi. Sienas pulksteņu mums nav, jo nav bijusi vajadzība. Ir tāds uzliekams elektroniskais pulkstenis, kurš stāv uz plauktiņa. Rokas pulksteņus esam atcerējušies pagriezt.”

Kuldīdzniece Alla Rute atceras, kad laikrāži jāpagriež: „Es pārsvarā skatos rokas pulkstenī, lai gan citreiz ieskatos arī telefonā. Šo pulksteni esmu pasūtījusi interneta veikalā *Ali Express*. Man svarīgi, lai tas būtu praktisks un labi izskatītos uz rokas. Mājās sienas pulksteņi par stundu atpakaļ jau pagriezti.”

Kuldīdznieks Mārtiņš laiku zina pēc viedpulksteņa: „Strādāju programmatūras testēšanas uzņēmumā *TestDevLab*, kur visiem darbiniekiem uz Ziemassvētkiem dāvina dažādas ierīces. Pērn saņēmu viedpulksteni *Samsung*. Man tas šķiet ļoti parocīgs – varu ne tikai zināt laiku, bet arī saņemt ziņas un zvanus, uz kuriem atbildēt turpat pulkstenī. No tā var kontrolēt visas sociālās aplikācijas, un tas pat skaita soļus, mēra asinsspiedienu. Var teikt: ar to varu izdarīt gandrīz visu to pašu, ko ar viedtālruni.”

Šķiet, ka tikai viens

Dodoties apskatīt pulksteņus pilsētā, secinām, ka lielākā daļa laiku rāda nepareizi.

Kuldīgas katoļu baznīcas pulkstenis jau sen sastindzis. Otrpus ēkai pat vairs nav puses no rādītāja.

Sv. Katrīnas luterāņu baznīcas pulkstenis Baznīcas ielā īsti nav saprotams. Krāsa nodrupusi, tumšie rādītāji ar fonu saplūst. Cītīgi apskatot, rodas šaubas, vai tas darbojas.

Pulkstenis Pilsētas laukumā, par ko atbild *Kuldīgas komunālās pakalpojumi*, arī vēl nav pagriezts un rāda nepareizi – 15.45, tomēr patiesībā ir 14.45.

Atklājam, ka vienīgais, kas svētdienas pēcpusdienā droši rāda pareizu laiku, ir veikala *Rimi* lielais pulkstenis Sūru ielā. Tur laiks sakrīt ar to, ko rāda mūsu digitālie pulksteņi telefonā, un ir 14.45.

Domes pulkstenis Rātslaukumā vēl nav pagriezts un tobrīd rāda 15.15, lai gan patiesībā ir 14.15.